

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklici beseda 1 D; Popusti po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema se po plačilu v nadstropje frankovane.
Rekopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1-50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti	Din 240—	Din 360—
12 mesecev	...	...	...	...	...
6	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...
1	...	...	...	...	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

O asimilaciji Jugoslovenov.

Znani italijanski novinar Angelo Scocchi piše v milanskem listu „Sera“ o asimilaciji v Julijski Krajini. Posest je ljudske šole na Krasu in se prepričal, kako slovenski otroci po vseh šolah dobro govorijo italijansko, deklarirajo italijanske poezije in pojejo vojaške in druge pesmi. Tako čisto izgovarja italijanščino, da se mu je zdelo, da bi va med pristnimi italijanskim ljudstvom. K asimilaciji prispeva v obilni meri vojaška služba. Scocchi meni, da asimilacija dobro napreduje in da se Jugosloveni kmalu poitalijančijo. Govoril je glede asimilacije tudi z bivšim slovenskim poslancom Ščekom, ki mu je priznal, da mora proti tako silnemu prirodniemu zakonu podleči vsaka človeška moč, ki bi se mu hotela protiviti. Ker je pa asimilacija jugoslovenske manjšine z italijanstvom »fatalna«, a nezadržljivi proces, hoče Šček, da izostane vsako nasilstvo in korupcija. Naj se torej izvrši asimilacija na nekaj miren in manj občutljiv način... Italijani naglašajo posebno vpliv italijanske šole, s katero hočejo doseči kar najhitrejši potujoč jugoslovenskega ljudstva v Julijski Krajini. Kratkoviden politik in pospeševalec italijanskega potujočanja je pa tudi bivši poslanec Šček, ki se v pogovorih z italijanskim novinarjem izraža tako, kakor povedano, ko mora vendar vedeti, da bo novinar to priobčil v javnosti ob prvi priliki. Kako naj se ljudstvo postavlja proti potujočanju, ako voditelji sami priznava, da je vsak odpor zaman in da potujočanje pride na vsak način! Vse Ščekovo delovanje pomeni le škodo Jugoslovenom v Julijski Krajini in sedaj jih ta nesrečni človek kar peha pod »asimilacijo«. Proč s takim »voditeljem«!

Virgilij Šček pripada tisti stranki, ki nastopa v Jugoslaviji z vso vehemenco proti narodnemu in državni enotnosti. Pri nas so vse šole od najvišje do najnižje slovenske. Mladina se vzgojuje strogo v narodnem duhu, poleg slovensčine se mladina uči tudi srbohrvaščine in drugega slovanskega pisma cirilice. Naše šole torej de ne raznarodujejo, marveč jo samo utrjujejo v krepki narodni zavednosti. A v kljub temu ni hujših nasprotnikov našega narodnega šolstva, kakor so klerikalci. V Julijski Krajini sicer »fatalen proces«, ki pa se ne da zadržati prav zategadelj ne, ker je naraven.

S tem stališčem je proglasil vso narodno našo borbo v Primorju za nesmiselno in nepotrebno. Čemu bi se naj primorski Slovenci potem še borili za svoj jezik, čemu bi naj v težki borbi trčili svoje sile, ko so itak neizbežno in neizogibno posvečeni narodni smrti, ako je njih popolna asimilacija z ita-

vsakega protesta trpeli, da se je mladina že v prvih razredih morala učiti docela tujega — nemškega jezika in gotskega pisma. To se jim je zdelo popolnoma v redu in čisto so naglašali, da je samo v interesu slovenskega ljudstva, ako se mladi zarod tako temeljito nauči nemščine, da zo popolnoma obvlada, ker si s tem pridobi najuspešnejše orožje v borbi za svoj obstoj.

Toda v očeh naših klerikalcev je vloga, ki jo igra danes srbohrvaški jezik v naši šoli, docela drugačna kakor vloga, ki jo je svoje dni imela nemščina v našem šolstvu. Ako se je preje naša deca učila nemščine, pač ni bila v nevarnosti, da se potuji, srbohrvaščina pa tvori opasnost, da se slovenska mladina v doglednem času jezikovno tako približa Srbom in Hrvatom, da lahko iz tega približanja nastane — asimilacija, to je jezikovna združitev vseh treh plemen jugoslovenskega naroda. To pa bi bila po po nazorih naših klerikalcev za Slovence največja nesreča, večja kakor bi bila asimilacija našega elementa — z italijanskim narodom. A zakaj? Ako se Slovenci jezikovno združijo s Srbi, ki so pravoslavni, bi po mnenju naših klerikalnih celotov nastala možnost, da bi se Srbom približali tudi v verskem oziru, pomenjala bi torej jezikovna asimilacija takorekoč prvi korak za prestop — v pravoslavlje. Zato klerikalci z vso odločnostjo nastopajo proti jezikovnemu zblizanju jugoslovenskih plemen, niso pa načelni nasprotniki asimilacije našega ljudstva v Primorju z italijanskim narodom! Seve, ako šola Slovence v Primorju potuji in jih spremeni v pripadnike italijanske kulture, ne pomenja to za naše klerikalce nobene posebne nesreče, ker ti Slovenci, ako se tudi raznarodne, vendar še ostanejo sinovi — matere katoliške cerkve.

In to je glavno! Narodnost je za klerikalce postranska stvar, vera, to je tisto, kar daje človeškemu življenju vrednost in pomen! Zato je tudi vodja klerikalne stranke v Primorju Šček brez ovinkov docela odkrito izjavil, da je asimilacija slovenskega ljudstva v Julijski Krajini sicer »fatalen proces«, ki pa se ne da zadržati prav zategadelj ne, ker je naraven.

S tem stališčem je proglasil vso narodno našo borbo v Primorju za nesmiselno in nepotrebno. Čemu bi se naj primorski Slovenci potem še borili za svoj jezik, čemu bi naj v težki borbi trčili svoje sile, ko so itak neizbežno in neizogibno posvečeni narodni smrti, ako je njih popolna asimilacija z ita-

V nervoznemu pričakovanju jutrišnjega dne.

Seja ministrskega sveta. — Trgovanje z vladno deklaracijo. — Radičevci v Beogradu. — Pred senzacionalnimi dogodki v Narodni skupščini.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Danes dopoldne je zavladoval v vseh političnih in parlamentarnih krogih naše prestolnice izredno vznemirjenje ter splošen interes za dogodke na jutrišnji otvoritveni seji Narodne skupščine. Na vse strani se vrše posvetovanja in konference. V parlamentarnih kuloarjih je neobičajno živahno. Večina poslancev se že nahaja v Beogradu. Vstopnice za sejo Narodne skupščine so razdane.

Od 9. do 11. ure se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so se storili sledeči zaključki: Najprvo je vlada votirala za ustoličenje srbskega patriarha Dimitrija, ki se vrši v Peči, 500.000 Din. Vsoto 10 milijonov dinarjev je določila za poplavljen kraj v državi. Po teh zaključkih je vlada sprejela poročilo zunanjega ministra dr. Voje Marinkoviča o zunanji situaciji, na kar je sledilo poročilo ministra za šume in rude dr. Kulovca o resortnih vprašanjih. S posebno pozornostjo je vlada sprejela poročilo zunanjega ministra, ki je poročal o vtiših na dvoru. Kralji je naprám novi vladi z ozirom na neobičajno škandalozne postopke zadnjih dni prilično ohladel, kar je vladne kroge zelo poparilo.

Takoj po seji ministrskega sveta se je napotil min. predsednik Davidović v poslanski klub Demokratske stranke, ostali ministri pa so odšli v svoje klube in tamkaj poročali o politični situaciji. Min. predsednik Davidović je ostal v klubu nad eno uro in govoril o splošnem položaju ter o vladni deklaraciji. Seja se nadaljuje popoldne ob 16. Na seji bo poročal dr. Voja Marinković o parlamentarni situaciji ter klubu prečital definitivno redakcijo deklaracije. Pričakuje se, da se pri ti priliki razvije zelo zanimiva diskusija, ker je večina

poslancev proti temu, da se demokratski poslanci izpostavljajo za Radiča ter eksponirajo v navadne mešetarije na račun državnega in narodnega edinstva.

Zanimivo je, kako sedaj min. predsednik Ljuba Davidović hiti, da prečita vladno deklaracijo še danes tudi v ostalih klubih, ki stoje za vlado. S posebnimi pismi je Davidović pozval celo načelnike ostalih manjših klubov, kakor Nemcev, muslimanov itd. na sestanek, na katerem jim prečita deklaracijo, kar se splošno tolmači kot zagato vlade, ki je primorana iskati pomoči pri poedinih klubih ter si že v naprej zasu- gurati njihovo pomoč.

Posebno živahno je bilo v radikalnem poslanskem klubu, kamor je ob 10. in pol prispel vodja NRS, g. Nikola Pašić in vsi ostali bivši ministri radikalne stranke. Ob 11. se je začela klubska konferenca, na kateri je govoril Nikola Pašić in mnogi poslanci, ki so poročali o svojih vtiših med narodom. Zaradi nove vlade je zavladovala med srbskim narodom velika nezadovoljnost. Vsi govorniki so poudarjali bolaznen, da se ne bi ta nezadovoljnost izjasnila še na kak drug način. Seja se bo nadaljevala popoldne.

Popoldne se sestanejo zastopniki NRS in Samostalne demokratske stranke k posvetu o definitivni taktiki, ki se bo zavzela na jutrišnji seji Narodne skupščine. Po hodnikih Narodne skupščine objavlja predsedništvo, da se jutrišnja seja otvori ob 9. in pol z ednim dnevnim redom: določitev dnevnega reda. Radi tega se vladna deklaracija najbrž ne prečita dopoldne, nego šele na ev. seji popoldne. Skupščinski predsednik Ljuba Jovanović sklicuje sestanek šefov

janskim narodom samo vprašanje najbližnje bodočnosti? Virgilij Šček jih uči, da naj odlože orožje v borbi za narodne pravice in naj svoje sile posvetijo v druge pametnejše svrhe. Narodnost je paganstvo, to je učil že pokojni dr. Anton Mahnič. No, vodja klerikalne stranke v Primorju Šček gre sedaj še korak dalje in pravi: narodnosti sploh ni in vera je ono, kar združuje narode v eno veliko človeško družino, v kateri jezik ne igra nobene vloge.

Klerikalci v Primorju torej odobravajo in zagovarjajo popolno narodno asimilacijo med Slovenci in Italijani, pri

nas v Jugoslaviji pa proglašajo proces jezikovnega zblizanja med Slovenci, Hrvati in Srbi, ki je v resnici naraven in zato tudi neizogiben, za največji greh in za narod. izdajstvo Seve v Primorju ni katoliška vera v nevarnosti, ako se tamkajšnje naše ljudstvo tudi potuji, pri nas pa obstoja ta opasnost, ker bi se potom naravnega procesa ob koncu koncev vendarle lahko izkristalizirala — jugoslovenska narodnost in s to tudi možnost, da bi se Slovenci, Hrvati in Srbi združili tudi versko izven — vse-zveličavne katoliške cerkve!

poedin parlamentarnih skupin, da se z njimi dogovori glede formalnih postopkov o priliki jutrišnje seje Narodne skupščine. V vseh strankah vlada neobičajno borbena razpoloženje. Niso izključena že na jutrišnji seji iznenadenja ter znameniti dogodki.

Dopoldne so dopotovali v Beograd Radičevi poslanci. V celem približno 40. s podpredsednikom dr. Mačkom in Predavcem.

V redakciji »Sela«, glavnega organa Zemljoradniške stranke, se nadaljuje konferenca poslaniškega kluba in glavna odpora te stranke radi definitivne pozicije napram novi vladi.

II. KONGRES TRGOVSKIH JUGOSLOVENSKIH ZBORNIC

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Koncem meseca, 30. in 31. avgusta, se vrši v Beogradu II. kongres jugoslovenskih trgovskih zbornic in izvoznih udruženj v Beogradu. Kongres bo razpravjal o naših gospodarskih vprašanjih, zlasti o našem eksportu. O tem bodo izdelale trgovske zbornice posebne referate. Komisije bodo razpravljale o naših izvoznih predmetih, o dvigvanju produkcije in kvalitete, o prometu, o carinskih tarifah itd. Govorilo se bo tudi o železniški progji Zagreb-Sušak, ki bi prenesla ves naš izvoz.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.
Dne 5. avgusta. — Sprejeto ob 13.
Devize: Curli 15.435—15.535. Pariz 438.50—443.50, Praga 244.65—247.65, Newyork 81.75—82.75, London 366.25—369.25, Milan 359.50—362.50, Dunaj 0.1154—0.1174.
— Valute: dolar 80.75, —.
Efekt: 7% invest. posoj. 1921 65—66, 3½% drž. renta za ratnu štetu 116—118, Ljubljanska kreditna 220, Centralna banka 33—34, Hrv. eskomptna banka 123—126, Kreditna banka, Zgb. 130, Hipotekarna banka 82—83, Jugobanka 112—114, Prašte, diona 915—925, Slavenska banka 108—110, Eksploatacija 115—117, Šečerana, Ostjek 985—995, Isis d. d. 80—82, Nihag 84—87.50, Gutman 805—810, Slaveks 275—285, Slavonija 92—94, Strojne tov. 160, Trboveljska 490, Vevče 186.

INOZEMSKÉ BORZE.
— Curli, 5. avgusta. Današnja borza, Beograd 6.45, Praga 15.82, Newyork 5.32, London 23.71, Pariz 28.30, Milan 23.30, Berlin 1.27, Dunaj 0.07525.
— Trst, 5. avgusta. Predborza: Beograd 27.625—27.675, London 101.75—101.85, Pariz 121.75—122.10, Newyork 22.80—22.85, Curli 428—429, Dunaj 0.0320—0.323, Praga 68.—.

Današnje prireditve v Ljubljani.

Kino Tivoli: »Prokletstvo človeštva«. — Kino Ljubljanski dvor: »Tri ljubice grofa Marana«.

FR. Z.

Čuda džungle.

V kino ne puščam rad otrok, kino stane in še govore in pišejo, kako je škodljiv mladini, človek pa je odgovoren za njen blagor na tem in na onem svetu, ne? Le kadar obetajo v kinu kaj posebno podučnega in imajo otroci denar že prihranjen, jih pustim, da ne bi zaostali v izobrazbi.

Pa so svoj čas igrali v kinu »Čuda džungle« in so vsi otroci o njih natrosili ušesa, da bodo divje zveri notri in pokrajine in voda in samum in sploh same stvari iz prirodoznanja in zemljepisja, ki jih izprašujejo profesorji, in če bi jih zamudili, bi v šoli gotovo ujeli kak cvek ali kako fajfo — oboje sta jako nepovoljna in sramotna reda.

Nisem mogel drugače, nego sem jim dovolil in so šli in so mi potem navdušeni pripovedovali, da so »Čuda džungle« najlepši film, kar jih je kdaj videlo človeško oko. Neki deda da igra, ki mu je ime Harry Piel, preganjajo ga sovražniki in viharji in divje zveri, on pa vsem kljubuje in jim uhaja preko streh in pod zemljo, po vodi in po zraku, desetkrat je na drobne kosce mrtev in desetkrat zopet cel in živ, skratka, da je bilo nebeško. Podučnost pa da

je tičala ne-le v levu in pantru, nego zlasti še v koristnem čitanju hrvatskega besedila pred prizori.

To so torej »Čuda džungle«. Moj najstarejši je star 11 let in je skavt z dušo in telom, klobukom in palico. Letos so skavtje tri tedne taborili pod Stolum in je bil moj sin tudi med njimi. Ko se je vrnil, smo mu dali jesti, potem je bila prva njegova beseda, da njegovi doživljaji na taborenju ne zaostajajo za »Čudi džungle«.

Postregli smo mu s salamo in je spravil vrave pol kile tega koristnega živila, zraven je snedel pet žemelj in se ni ves čas ganil s stola. Na mizi poleg krožnika je imel kompas in piščalko, in za prvo pomoč komurkoli žepno lekarno. Vmes pa je pravil, kako nepisno lepo je bilo na taborenju in hecno.

»Hecno« je nova srednješolska beseda in označuje vrhunec zadovoljstva.

Povedal je, da je po nebotični steni nesel za tovariši plašče, pa se je nenadoma odkružila skala, zadela ga je in mu do krvi oprasnila kožo — to je bilo jako hecno. Pa je vendar, svest si skavtskih dolžnosti, zbral vse svoje sile in nadaljeval opasno pot. Nebo mu je bilo naklonjeno, ni omagal, opravil je, kar mu je bilo ukazano, srečno se je

vrnil v taborišče. V taborišču pa mu je večša roka stegovodje, imenovanega »kodrasasti jastreba«, izprala rano s čudotvornim lekom, lyzol se mu pravi, in je bil tisti hip zaspal zopet zdrav in sta šla brcat žogo.

Najbolj hecno pa, je dejal, so bile nevihte. Koj prvo noč so jo imeli, veter je tulil kakor samum v puščavi, treskalo je, lil je dež, grozno! Trije šotori so puščali in so njih prebivalci, mokri do kože, trepetali, da jim dež ne pokvari dragocenih živil: makaronov in fižola in suhih češpelj, in so hiteli zvižgati na pomoč. Vsak skavt ima piščalko in kadar mu je sila, dvakrat zapiska. Do zvezd je segalo obupno zvižganje. Pa je jadno prihitela skavtska straža s klobukom in palico in je ogrožena živila premestila v suhe šotore in mokre skavte takisto — imenitno je bilo!

Ampak je prišel v zadnjih dneh taborenja poleg dežja tudi vihar, silen je bil, da je kar drevje lomil, presneto! Z nogami in rokami so držali šotore, pa jih je obrnil in niso nič pomagali dvojni zvižgi, še skavtskega klobuka se ni ustrašil vihar, nego mu ga je besna njegova sila odnesla daleč v grmovje in žlico je izgubil pri tej priliki in svinčnik. Taborišče pa se je izpremenilo v blatno jezero, posuto z ruševinami — škoda,

da ga ni fotografiral, toda je branilo slabo vreme — in so si morali poiskati zavetja pol ure odhod pri prijaznem poljedelcu, kjer so ležišče na senu delili z družino krotkih mačk, kar je bilo silno hecno.

Tako je pripovedoval naš dečko in žarelo mu je lice od prijaznih spominov. Potem si je odpel pri in se je zamislil, ali bomo kmalu večerjali in kaj, in je povedal, da je bila pri skavtih izborna hrana.

Kuhali da so sami pod milim nebom v velikem kotlu. Včasih se jim je kaj prismojilo, toda so skavtski zakoni taki, da nikogar ne silijo, da je, ako mu ne diši. Pa je vsem dišalo. In je povedal, da je pri skavtih jedel tudi polento in makarone, ki obojega doma ni maral. Rekel je, da je bilo oboje pri skavtih neprimerno bolje pripravljeno nego doma, in sva dejala z ženo, da bi bilo želeli, da bi poleg gospe Govekarjeve in gospodične Kalinškove spisal in izdal kuharske bukve tudi še starejšina skavtov, gospod »Sivi volk«, hvaležni bi mu bili skavti, pa tudi njih skrbni roditelji.

Na salamo in zemlje je bil jezen in se je zalil z vodo, potem je povedal, da je imela voda ob njihovem taborišču toploto le štiri stopnje nad ničlo, da

pa so se vendarle hodili vanjo kopat. Bil je naš skavt lepo ogorel od solnca, roke so mu bile posute kakor z zdrobom, po licu pa je imel črne lise, da je bil podoben mlademu piskrovezu. Vprašala sva ga z ženo, kdaj se je zadnjič umil.

Pa je najprej rekel: »Kaj?« Kadar na vprašanje ne odgovori naravnost, nego prej vpraša »Kaj?«, to vsakokrat pomeni, da odgovor ne bo čisto tak, kakršnega bi si sam želel. In je malo pomislil in potem izjavil, da bi se že bil umival, seveda bi se bil, kako pa in zakaj ne? Toda mu je bilo umivanje odločno odsvetovano, dokler ima kožo tako raskavo od solnca.

Beseda o umivanju mu je dala ugoden povod za rahel opomin, da sem mu dolžan deset dinarjev za čedno snaženje zob, in je pokazal zobe in sem moral priznati upravičenost njegove terjatve.

Se je pravil o drznih izletih preko visečih mostov, o nenadnih pohodih taborišča po močeh iz plemena profesorjev, o tajinstvenih sejah pri posvečevalnem ognju — sama čuda džungle!

Medtem je bila kuhinja napela svoje skromne moči in že je vabila večerjo. Imeli smo zrezke. Našemu skavtu sta bila namenjena dva, vsem drugim je

Dvoboj med Radićem in vlado se bliža.

Vladin organ proti radićevcem. — Odmev radićevskih resolucij v parlamentu. — Posebna seja ministrskega sveta.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Današnja »Pravda«, ki je še včeraj poskušala braniti radićevce, češ da njihove nedeljske resolucije niso bile sklenjene soglasno in da vlada med radićevci razkol, nastopa danes, očividno pod vtisom splošne nezadovoljnosti in vladine razburjenosti, proti radićevcem ter jim daje ostre opomine, naj v bodoče nikar ne kalijo politične linije sedanje vlade, ker bi v nasprotnem slučaju sami trpeli največjo škodo. Iz pisave vladnih listov se splošno opaža, da je vsled stališča Radićevih stranke in vsled njene neizpromenjene demagoške taktike položaj vlade zelo omajen in da gledajo vladni krogi z velikimi skrbmi na prve seje Narodne skupščine.

— Beograd, 4. avgusta. (Izv.) Vsi parlamentarni klubi stoji pod vtisom resolucij Radićevih stranke v Zagrebu. Misli se, da bo Davidovičeva vlada prav kmalu padla, ker se Radićevci niso evoluirali ali poboljšali in ker ostajajo, kar so bili.

Zemljoradniški klub je danes razpravljal o situaciji, zlasti o pomoči novi vladi. O tem bo nadaljeval popoldne svoje posvete ter jutri definitivno sklop skupno z glavnim odborom stranke.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Tekom včerajšnjega dne so stali parlamentarni odbori in vsi politični krogi pod težkim vtisom Radićevih resolucij. Povsod so govorili o zagonetnosti sunka, ki je prišel iz Zagreba proti vladi. S temi resolucijami se je vsekakor stališče vlade, kakor se splošno smatra in tudi priznava od samih vladnih krogov, zelo poslabšalo. Zemljoradniški, ki pravkar študirajo politično situacijo in raz-

mišljajo o svoji bodoči taktiki, so se tudi bavili z Radićevimi resolucijami. Resolucije so napravile v Beogradu svoj željeni vtis. Samostalni demokrati in radikali pa poudarjajo, da so resolucije zadele samo tiste naivneže, ki so verovali, da se Radićevci poboljšajo. V resnici kažejo zopet, da Radićevci niso izpremenili taktike in da bodo tudi v sedanjem trenutku nadaljevali z mahinacijami.

Vladni krogi poskušajo ublažiti porazen vtis Radićevih resolucij na javnost in na parlamentarne kroge. Pravi, da je treba Radićevcem verovati samo to, kar delajo, ne pa to, kar govorijo. Resolucije so namenjene narodu, ne pa Beogradu. Taki in alični izgovori niso mogli izgladiti poraznega vtisa, ki so ga napravile te resolucije v Beogradu. O resolucijah je vlada razpravljala na svoji popoldanski seji ter sklenila, da treba povedati Radićevcem, naj v bodoče opuste take neprevidevne dejavnosti ter se neprevidevne izjave.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Včeraj je odpoval z Bleda zunanji minister dr. Voja Marinković, ki prispe v Beograd danes popoldne, na kar se vrši ob 11. seja ministrskega sveta. Na tej seji bo ministrski svet ponovno razpravljal o situaciji, ki je nastala vsled Radićevih resolucij, ter se bodo upoštevali tudi vtisi, ki jih je dr. Marinković v tem pogledu prinesel z dvora. Nato bo ministrski svet razpravljal o celokupni zunanji in notranji situaciji ter pretresel definitivno stilizacijo vladine deklaracije na jutrišnji seji narodne skupščine.

Nova vlada mobilizira svoje sile.

»Delo za zapadno demokracijo.« — Pismeni protesti brez učinka. — Priprave za parlamentarni boj.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Vlada je naročila našim delegatom v Londonu, ki sledijo delovanju londonske konference, naj ji sporoče, zakaj in kako je bil odstavljen zastopnik Jugoslavije v reparacijski komisiji. Poleg zastopnika Jugoslavije se je ukinilo v reparacijski komisiji tudi mesto japonskega predstavnika. Te izpremembe v reparacijski komisiji ter ukinjenje našega zastopnika so napravile v Beogradu zelo slab vtis. Vlada ukrene vse, da se stvar popravi.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Po poročilu iz Pariza je vlada naročila našemu pariškemu poslaniku dr. Spalajkoviću, naj protestira na poslaniški konferenci proti albanski vladi, ki onemogoča razmejitev dela v Črni gori. Tamkajšnji razmejitveno komisijo so neki dan napadli albanski komitaši. Le prisotnost oddelka naše vojske je preprečila, da ni zašla komisija v težak položaj. Program opozicijskega bloka bo tvoril vsebino deklaracije.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) »Politika« poroča, da bo vladna deklaracija vsebovala program opozicijskega bloka, nakar bo vlada otvorila debato in po zaključeni debati Narodno skupščino odločila na nedoločen čas. Vprašanje skupščinskega predsedništva se bo rešilo v smislu pravilnika, če bo s tem soglasal dosedanj predsednik gospod Jovanović. Poročevalcu »Politike« je dr. Marinković v intervjuu na Bledu izjavil, da je vlada nmenja, naj se reši vprašanje državnega uradništva v Makedoniji na ta način, da se temu državnemu uradništvu izplačuje dvoine plače. Uradništvo se bo izmenjalo, od-

nosno vpokojilo le toliko, v kolikor se je slabo obnašalo ter se preveč partizansko izpostavljalo. O Rusiji bo dr. Marinković podal v kratkem pred Narodno skupščino potrebna pojasnila glede naše bodoče ruske in vzhodne politike. S sosednimi državami bomo ohranili dosedanje prijateljske omošaje. V kratkem se podpisuje z Rimom konzularne konvencije. Gre samo še za neke podrobnosti. Prihodnja ministrska seja bo že določila delegate, ki naj sklepajo trgovinsko pogodbo z Avstrijo.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Danes se v parlamentarnih klubih zaključijo priprave za jutrišnji parlamentarni boj. Ze tekem včerajšnjega dne se je zbralo v Beogradu izredno veliko število skupščinskih poslancev, ki so se posvetovali v svojih klubih o nadaljnji taktiki svojih frakcij. Posebno živo je bilo v narodno - radikalnem klubu in med samostalnim demokrati, ki se pripravljajo na energično ter soglasno akcijo proti sedanjim vladnim razdora in razkroja Jugoslavije. Tekom včerajšnjega dne je konferiral šef radikalne stranke g. Pašić s predsednikom narodne skupščine Ljubo Jovanovićem. Popoldne pa je posetil Pašića v njegovem stanovanju šef samostalne demokratske stranke Svetozar Pribičević. Na vseh teh sestankih se je govorilo o enodušnosti ter načelnem soglasju, ki vlada med obema strankama ter o akciji, ki se bo nadaljevala po sejah narodne skupščine med širokimi masami našega naroda.

Pred prevratom na Bolgarskem?

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) V tujakšnji politični krogi in v celokupni javnosti se z velikim zanimanjem ter z budno pozornostjo zasledujejo dogodki v sosedni Bolgarski. Vse kaže na to, da se na Bolgarskem nekaj pripravlja in da se tamkaj v kratkem dogode spremembe, ki bodo tangirale tudi našo državo. Cankova vlada se nahaja pred padcem. Zemljoradniško prevratno gibanje se je v zadnjem času neprimakovalo očividno. Številni sestanki zemljoradniških seljakov na vseh koncih Bolgarske dokazujejo, da se v kratkem izvrši na Bolgarskem najbrž prevrat. Vladni alarm z boljševiško nevarnostjo je bila maska, ki naj prikrije nevarnost seljaškega prevrata in predstojajo bolgarskih seljakov, ki so se v zadnjem času radikalizirali v duhu svojih prvih voditeljev Stamboliškega in Petkova in ki bi radi sopro prevzeli sofijsko vlado. Situacija se je v zadnjem času povsem izpremenila. — Na stran zemljoradnikov so stopili makedonstvujušči. Ti razpolagajo s številnimi organizacijami in polvojaškimi oddelki po vsem Bolgarskem in bodo v kratkem postali popolni vladarji situacije. Vlada Cankova je pri nekkih voditeljih makedonstvujuščih zašla v nemilost. V Beogradu bi pozdravili padec Cankove vlade.

V soboto se je v Jekaterinodar vršil bolgarski kronski posvet. Takoj

po posvetu se je ministrski predsednik Cankov podal v Sofijo, kjer je zastopnik zunanega tiska opozoril na resnost položaja. Pred državnimi zgradbami se nahajajo veliki vojaški oddelki v popolni vojni opremljeni. Okoli poslopja ministrskega sveta so potegnili bodočo žico. V Sofiji krožijo vesti, glasom katerih zbira Todor Aleksandrov ob grški meji svoje čete, da od tamkaj naskoči Sofijo.

BEG BIVŠIH BOLGARSKIH MINISTROV NA NAŠE OZEMLJE.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Med bolgarskimi vladnimi četami je začelo prevladovati zemljoradniško gibanje. Dogodili so se že slučaj, da so celi bataljoni odklonili poslušnost. S pomočjo takih čet sta te dni pobegnili iz sofijske bolnice bivši notranji minister Rista Stojanov in bivši poštni minister Nedeljko Atanasov, ki sta najjačja predstavnik zemljoradniške stranke. Prvotno jih je vlada Cankova zaprla v centralno sofijsko jetnišnico, nato jih je dala prenesti v bolnico, da jih tamkaj lažje spravi s sveta. Na ta način je že poginilo veliko zemljoradniških voditeljev. Beg je omogočil neki podpolkovnik, ki je zvedel za namero. Vsi trije so včeraj prestopili jugoslovensko mejo pri Caribrodu, nakar so jih naše oblasti zasledile. Iz Sofije do meje so rabili tri dni, med tem časom so se sestajali z zemljoradniškimi voditelji po planinah, ki so jim poročali o splošni nezadovoljnosti. Naše oblasti so zemljoradniške voditelje odpremile v Beograd, kjer se bodo ponovno zaslišali. Takisto so naše oblasti ukrenile potrebne mere za njihovo osebno varnost. Zdi se, da je tej trojici pomagala tudi bolgarska emigracija, ki se nahaja na našem terenu.

NOVINARJI PRI SAOBRAČANEM MINISTRU.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Danes popoldne se je vršila konferenca med zastopniki Jugoslovanskega novinarskega združenja ter ministrom saobraćaja, da se definitivno reši vprašanje novinarskih železniških kart. Novinarsko združenje zastopa predsednik g. Krešimir Kovačič iz Zagreba.

DRUGI DEL LONDONSKE KONFERENCE.

— London, 5. avgusta. (Izv.) Danes ob 8. je priselja v London nemška delegacija. Opoldne se je že vršila plenarna seja konference, kateri so prisostvovali tudi nemški delegati. Po kratkem po zdravnem govoru ministrskega predsednika Macdonalda in po odgovoru vodje nemške delegacije ministrskega predsednika dr. Marxa je konferenca izročila nemški delegaciji protokol o dosedanjih sklepih glede izvedbe Dawesovega načrta. Glasom poročila diplomatskega poročevalca »Daily Telegrapha« bo konferenca v prihodnjih dneh razpravljala še o sledečih točkah: O določitvi avtoritativnega mesta, ki bo razlagalo Dawesov načrt; o sestavi protokola reparacijske komisije glede vprašanj, o katerih bo ta komisija v bodoče razpravljala direktno v Nemci; o vprašanju zapadno - porenških železnic; o vprašanju vojaške izpraznitve Poruhirja; o vprašanju amnestije v zasedenem ozemlju ter o načinu razprave z nemško delegacijo.

FONDI ZA REŽIMSKO ČASOPISJE.

— Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Tu je začel izhajati »Radikal«, organ pok. Stojana Protića. Novo redakcijo tvorijo sedanji notranji minister Nastas Petrović, dr. Momčilo Ivančić in univ. prof. dr. Arangeljević.

RUSKI BANDITI NAPADLI POLJSKO OBMEJNO POSTAJO.

— Varšava, 5. avgusta. (Izv.) Včeraj je napadlo 100 ruskih banditov obmejno poljsko postajo Stolpyz in oropalo mesto. Razbojnikji so razpolagali s strojinami in granatami. Po izvršenem ropu so se umaknili na rusko ozemlje.

KOMUNISTIČNI NEMIRI V KARPATSKIH RUSIJAH.

— Praga, 5. avgusta. (Izv.) V Spaljevu, v Karpatski Rusiji sta hotela dva orožnika preprečiti obhod 500 komunističnih demonstrantov. Demonstranti so orožnika obmetali s kamenjari, nakar sta slednja rabila orožje, pri čemur so bili ubiti trije demonstranti ter sta bila težko ranjena oba orožnika.

Nova grška vlada.

Atene, koncem julija.

Na Grškem je prišel na krmilo Papanastasiu v imenu grške republike. Znana je borba med njim in Venizelosom. Ta mož je bil edini, ki ni izbral sredstev za doseg svojega cilja. Zbral je okrog sebe in organiziral vse nezadovoljne elemente, vse sovražnike kralja in Venizelosove politike, znal je spretno izrabiti revolucionarje z maloazijskega bojišča, zahteval je plebiscit po tem, ko je bilo že na pragu novo državno življenje. Venizelos se je spočetka upiral temu naglemu in radikalnemu načinu »vratolomnih sprememb«, ko pa se mu ni posrečilo, je prepustil bojišče novim ljudem ter odšel drugje v pregnanstvo. Venizelos se je umaknil iz političnega življenja še iz drugih razlogov. On je videl, da so se njegovi ideali večinoma razbili ob skale realnosti; on je preživel maloazijsko katastrofo, peripetije Lausanskega mira in grški umik iz Vzhodne Trakije in Carigrada. Ves grški narod s svojo nesrečo je bil proti njemu. Toda kakor vsak pošten politik, je tudi Venizelos posvetil svoje življenje državnim interesom. On ni popolnoma kapituliral. On ni postal prezident republike, ni hotel prevzeti odgovornosti za usodo svojega naroda, temveč je prepustil to nehalno delo svojim naslednikom Kafandarisu, Sofulisu, Mihalakopulosu in dr. Vsa od teh je šef svoje liberalno-venizelistične stranke. Skupine okrog teh Venizelosovih pristašev so zdaj javni ali tajni sovražniki republikanskega bloka g. Papanastasiu, ki so ga po naporni borbi tudi strmoglavili. In priznati jim je treba, da so ga strmoglavili v razmerah, ki so bile zanj skrajno neugodne.

Odkar je bil general Gonatas izročil državno krmilo za nekaj časa Venizelosu, ta pa Papanastasiu, so bile stalne spremembe v vladi nekaj običajnega. V enem letu se je šestkrat menjal zunanji minister. Ista usoda je doletela tudi ministra vojne in mornarice. Če so bili novi ministri malo bolj skromni v svojih osebnih ambicijah, je šlo delo gladko. Čim pa je prevzel ta ali oni resor mož, za čigar hrbtom so stali interesi cele skupine prijateljev, ga je hitro zelo težko odstraniti. Odstranitev je dvignila v njegovem in nasprotnem taboru veliko burjo. Dva taka tipična slučaja sta ona z bivšim vojnim ministrom Kondilisom in Pangalosom, ki je moral demisionirati ob enem s Papanastasiu. Kondilis in Pangalos sta bila s 70—80 poslanci člana republikanske koncentracije. Kondilis je ostavil vojno ministristvo po dolgi borbi s Papanastasiu, ki mu je očital, da je bil v svojih nazorih preveč radikalen da je ugnal demagogo in kerkarja iz liberalnimi strankami. Za to je postal Kondilis hit sovražnik pravkar strmoglavljenega

trdit, da bo dolgočrajna Bivši predsednik samoške avtonomne skupščine in sedanji voditelj majhne konservativno-liberalne skupine v narodni skupščini Sofulisi bi bil najbolj prikladen za sestavo koalicijske vlade, ki bi bila tudi mogoča, ker obetata svojo pomoč Mihalakopulos in Kafandarisi.

Politične vesti.

— Značilno! Beogradski listi poročajo: Ko se je sestavila sedanja vlada Ljube Davidoviča, so ponudili 19 generalom portfelj ministrstva vojne in mornarice. Vseh teh 19 generalov je odklonilo ponudbo, dasi so jim zagrozili, da bodo sicer morali zapustiti aktivno službo. Končno je kralj, ker bi bil sicer Davidovičev kabinet ostal brez vojnega ministra, ukazal svojem prvega adjutanta generalu Stevanu Hadžiću, da mora sprejeti ta portfelj. General Hadžić se je kot discipliniran vojak uklonil kraljevi želji.

— Prepoved komunističnega shoda v Zagrebu. Zagrebška policija je v nedeljo prepovedala shod, ki so ga sklicali komunisti v »Metropol-Kino« z dnevnim redom: Desetletnica svetovne vojne. Policija je tudi uvedla kazensko preiskavo proti osebam, ki so razširjale letake s protivojaske vsebino. Komunisti so se pred dnevi skušali z Radićevci sporazumeti glede skupnega shoda, vodstvo Radićevih stranke pa je komunistično ponudbo odbilo, češ da neče delati nepravilni sedanji vladi.

— Od koga je odvisna Davidovičeva vlada? O tem razpravljajo beogradski listi in prihajajo do tega enodušnega zaključka: Davidovičeva vlada ni odvisna niti od kralja, niti od parlamenta, niti od naroda, ki je to državo ustanovil, marveč ta vlada je odvisna po zaslugi politične modrosti Ljube Davidoviča samo od Stjepana Radića. Samo dotlej, dokler jo trpi Stjepan Radić, more ostati na krmilu. Čim se zameri boljševiškem eksponentu, jo ta brne z nogo in nažene.

— Herriotova politika — Francija osamljena. Pariško časopisje različno razsoja francoski nasvet, da bi se sestavilo razsodišče, ki naj bi odločevalo v vseh perečih vprašanjih, nastalih iz načrtov poznavalcev. »Oeuvre« pravi, da se je Herriot popolnoma otresel preteklosti. Pripravljeni projekt ne pomeni samo rešitve podrobnega črteža, temveč tudi ustvaritev dovršene arbitražnega sistema, ki ima razpršiti negotovost in zavrniti ugovore finančnikov. Francija je naravnost imenitno izpričala svojo dobro voljo. »Matine« piše, da bo imela Francija s pritegnitvijo ameriškega delegata v peteročlanski reparacijski komisiji samo en glas in da utednejo nastati trenutki, ko bo s svojim nazorom popolnoma osamljena. Oh takih razmerah predlagani sistem odločilnega sodišča mora pomagati francoskim tezam do zmage. Ta sistem bi tudi razrešil vprašanje stvarnih dobav ter principijelno uredil vsa ostala vprašanja konference. Samo počakati je treba, kako bo to vprašanje sprejela francoska zbornica in reparacijska komisija. »Matine« meni, da bo francoska vojaška stranka predlagala za zaporedno izpraznitev Porurja dobo dveh let in sicer, kakor se zatrjuje, ima biti britanska okupacija Kölna uvedena v zvezi z okupacijo Porurja. »Journal« in »Echo de Paris« živahno kritizirata francoske predloge arbitražnega sistema. »Petit Parisien« piše, da je zavladala v Londonu v vseh krogih največja spravljenost. Tudi v vprašanju izpraznitve Porurja so se stališča zblížila. Sodi se, da odide reparacijska komisija že jutri v London. Kakor ve »Journal« povedati, je bila včerajšnja seja reparacijske komisije jako živahna: komisija ne čaka preveč težko, da bi odšla v London. Tudi »Figaro« govori o podobnih težkočah. Državni tajnik Hughes, ki se ima v ameriškem veleposlaništvu sestati s Polincarejem, je poudaril napram uredniku »Petit Parisien« vnovič pomen Dawesovega načrta. Če se bo de te ta načrt uresničil, ne bo delala ureditev ostalih vprašanih nobenih težkoč. Ako pa ne obveha Dawesov načrt, nastane nov kaos. Lahko se reče, da bi bilo uresničenje Dawesovega načrta v prosep ne samo Nemčiji, temveč tudi v prosep francoski državi.

— Velikih manevrov na Francoskem ne bo. Iz vzrokov štedljivosti hoče francosko vojno ministristvo za leto opustiti velike manevre in namesto njih se bodo vršile samo vaje manjših vojaških oddelkov, ki so seveda mnogo cenejše, kakor pa manevri.

— Mednarodna protiboljševiška liga se snuje, kakor poroča »Times«. Ustanovila se je družba z naslovom »Mednarodna antanta«, ki je razposlala na vse dežele sveta oklice, pozivajoč na boj proti tretji internacionali, ki ogroža blagor in civilizacijo sveta. Družba je ustanovila veliko informacijsko pisarno in poziva na skupno delo, vanje vse protiboljševiške sile na svetu.

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I
Belgija: Urad Ljubljanskega veleposlanstva
Avstrija: Turjaški trg 4/II
Italija: Zrinjskega cesta 3/I

Prosveta.

— Pesimizem v japonskem romanu. — „Atlantic Monthly“ priobčuje nadvse zanimivo študijo izpod peresa japonskega kritika Asetakavea o japonskem romanu. Današnji japonski romani opisujejo japonsko družbo v najtemnejših barvah. Z neverjetnim realizmom, brez filozofskega razglabljanja in brez sentimentalnosti se riše današnje kaotično stanje japonske družbe. Nekdanje kreposti so se umaknile, na njih mesto so stopile stiletja zadržane strasti v tej atmosferi egizma in skeptičnega svetovnega naziranja. V osebnem občevarstvu je postal japonski radoveden, nezapljen, samoljubljen. Čim pa je v nevarnosti domovina, se mu vzbudi duh narajane požrtvovalnosti, in japonske patriotične navdušenju pozabi na svoje lastne interese. Romanopisci pišejo najraje o značilnem konfliktu, ki deli današnje japonsko družbo v dva tabora. Opisujejo morilni boj med starim duhom ter tisoletnimi tradicijami, segami in običaji z novo kulturo, ki dovaja mlade ljudi do anarhističnih individualnosti. Ta konflikt se poostrojuje v družinskem življenju. Avtoritete staršev nihče ne spoštuje ali jo celo žali. Mladi ljudje se može in ženijo po svoji volji in se jim zdi odvračanje bi stanovali s svojimi roditelji pod eno streho. Najneverjetnejše od vsega pa je, da si mlade soproge drznejo ugovarjati svojim taštam. Tako stoji med sredi boja med sinovsko dolžnostjo napram materi in ljubeznijo do žene. Toda zadnja zmaga, in tako polagoma izginja na japonskem do sedaj tako svet simbol materine avtoritete.

— Planinski Vestnik prinaša v av. gustovi številki tole vsebino: Dr. Klement Jug: Plesalne ture v vzhodnih Julijskih in Kamniških planinah. — Janko Mlakar: V visokih Turah. — Jost Brinar: Papirnat zemljepisna imena. — Kotiček: „Prag“ na „Tominškovi poti“ (Vilko Mazl). — Čez hrib in dol: Izpod Triglava. — Obzor: Od pona Jalovec. — Društvene vesti: Natečaj za fotografematerije, I. planinska tla, Darovi. — Naše slike: Martuljek.

— Srpski Književni Glasnik prinaša v številki z dne 1. avgusta tole vsebino: Bakuc Ulija (Dragiša Vasić). — Vagon druge klase dnevnog putniškega voza Niš. Beograd (B. V. Vić). — Tri pesme (Vladimir Nazor). — Iz „Prolegomena za jednu teorijo estetike“ (Branko Lazarević). — Tragidija cara Nikole II. (Jovan Jovanović). — Oton Zupančič (Niko Bartulović). — Umetniški pregled. Politički pregled. — Ocene i prikazi. — Beleške.

— Znani dramaturg prof. Maks Reinhardt je sprejel povabilo, da predava na strokovni visoki šoli za glasbo in upodab. Ujajočo umetnost na Dunaju.

Sokolstvo.

ZLET CELJSKEGA SOKOLSTVA IN VOJAŠTVA NA DOBRNO.

V nedeljo je priredilo vojaštvo celjskega pešizlet skozi Šmartno v Rožni dolini na Dobrno. Kot gost se je na povabilo vojaštva odzval ter udeležil zleta tudi Celjski Sokol. Vojaštvo in Sokoli so odkorakali jutraj ob 5. iz Celja skozi lepo Rožno dolino proti Dobrni, članice in naraščaj pa se je odpravil jutraj ob 7. z vozovi. Ko se je komaj pričelo veselo taborenje vojaštva in Sokolstva pred Dobrno, je pričelo močno deževati in dež ni hotel ponehati. Deževalo je neprenehoma skoro do 2. popoldne. Nato je ponehalo v toliko, da se je lahko vršila povorka v zdravilišče. Pri vstopu v Dobrno je vojaštvo in Sokolstvo v lepih besedah pozdravil upravitelj zdravilišča g. Jankovič, odzdravil pa mu je v imenu Celjskega Sokola brat Zabačar. Komandantu vojaštva je bil poklonjen lep šopek, na zastavo Sokolskega društva pa sta bila prispeta dva venca. Po orka se je nato z godbo na čelu in med burnim pozdravljanjem kopaljskih gostov in domačega občinstva pomikala v zdravilišče. Z oken so kopaljski gostje sipali cvetje na Sokolstvo in vojaštvo. Takoj po prihodu so se vršile proste vaje vojaštva pred zdraviliškim domom, katere so mnogostvilnemu občinstvu izredno ugajale. Na drugem prostoru za domom se je vršila skušnja za sokolske proste vaje, katere je morala dopolniti radi dežja izostati. Sokolska telovadba se je nato vršila v zdraviliški dvorani, katere je bila do zadnjega prostora zasedena od kopaljskih gostov. Najprvo je nastopilo članstvo s prostimi vajami, nato članice, ženski naraščaj, moška deca ter obrtni naraščaj. Vsa telovadba se je izvršila z lepim uspehom in je navzoče občinstvo telovadce burno akklamiralo. Po prostih vajah je nastopila vzorna vrsta Celjskega Sokola na bradli. Krasi telovadbi se navzoče občinstvo ni moglo dovolj nadviti. Sokolstvo je želo za svoj nastop viharo odobravanje. Navdušenje so vzbudile tudi deklaracije, prednašane od vajakov.

Pred zdraviliškim domom je zbor Djačke čete zapel par lepih pesmi. Po končani prireditvi se je vršilo pogoščenje Sokolstva in vojaštva, pri katerem so stregle dame z vso ljubeznivostjo, za kar ji bodi izrečena prisrčna zahvala. Povratek Sokolstva se je vršil zvečer na vozovih, vojaštvo se je vrnilo peš.

Vsa prireditve je bila prirejena v korist Rednemu križu, kateremu je gotovo donesla lep uspeh. Prireditve je bila lepa in prisrčna. Ob koncu moramo grajati maloštevilno udeležbo

članstva na zletu, katerega se je en del menda zbal poti in vremena, drugi del pa je ostal doma iz malomarnosti in komednosti. Na izlete voziti se je prijetno, treba pa je sokolsko disciplino vpoštevati tudi tedaj, če je napovedan pešizlet in četudi vreme ne kaže najbolj ugodno.

— Jezdni odsek tel. društva Skola. V Ljubljani vabi vse svoje člane, da se pri glase pri br. Polajnarju za pokrajinski zlet v Zagrebu, do 6. tm. Zdravo.

Grand Prix de Tourisme, Francija

največja svetovna dirka avtomobilov za ture je zadobil dne 2. avgusta 1924 Dauvergne na 18 HP Peugeot, ki je prevozil 578 km s povprečno hitrostjo 91 km 360 m na uro. Kakor lansko leto je tudi letos v tej dirki zmagovalac „PEUGEOT“.

Glavno zastopstvo Peugeot avtomobilov: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Sodna u. 11.

Klerikalni listi in komunizem.

(Dopis iz Mežiške doline.)

Poleg šolstva je časopisje najvažnejši vzgojevalni faktor med ljudstvom. Vsebinskega čaopisa bi morala biti taka, da ga lahko čita tudi mladina, saj čisto nima drugega čtiva doma kot časopis. Članki v „Straži“ in v „Slov. Gospodarju“ pa so tako natrpani nesramnosti, laži, obrekovanj in grdih izrazov, da se mora vsak čitatelj, ki se količkaj da na poštenot in vzgojo, z gnjevom obrniti od takih listov. Nič čudno ni, ako je mnogo starih somišljenikov, ki so osiveli v stranki, ti stranki že obrnilo hrbet. Dobro bi bilo, da se tudi „Prerod“ malo zanima za pisavo teh listov in bi njihove urednike poučil, ako že stranka sama tega ne more.

V novejšem času pa sta „Straža“ in „Slov. Gospodar“ stopila tudi na komunistična pota in so komunisti danes lahko ponosni, da delata ta lista med pobožnim kmečkim ljudstvom brezplačno propagando za njihovo stranko. Kako kratkovidni so pač voditelji v svoji jezi in strasti proti vsemu, kar je naprednega! Člankov, ki bi tako vneto zagovarjali komuniste, ni najti med časopisi socialistične stranke, tako da lahko odkrito trdimo, da sta prešla „Straža“ in „Slov. Gospodar“ v komunistične roke. Oba lista sta greznici komunističnih izbruhov. Dokaz je napad na g. okraj. glavarja Koropca v 84. številki „Straže“ in napad na guštaniško inteligenco v predzadnji številki „Slov. Gospodarja“. Iz obeh člankov se očitno vidi onemogoča jeza komunistov!

Čas je sedaj, da domači voditelji SLS reagirajo na komunistične napade. Ako bodo molčali, potem so sokrivi. — Do sedaj smo v naši dolini SLS pustili v miru, pri volitvah smo iz narodnih ozirov šli z njimi proti socialistom in komunistom; tudi njihovega delovanja nismo ovirali. Ako pa SLS dovoli, da se nas, ki jo pustimo pri miru, bje s komunisti v naših listih, potem pade vsa odgovornost event. bratskih bojov v Mežiški dolini na nje. Zalostno, da je prišlo tako daleč!

Sedaj pa si oglejmo razmere v trgu Guštani, da si lahko vsak napravi sodbo o nesramnosti napada na splošno spoštovanega in čislana g. okraj. glavarja.

Pri zadnjih občinskih volitvah sta se udeležili dve stranki: socialisti in SLS, kakor se je to večinoma zgodilo po celi dolini. Zadnja je dobila v trgu tri mandate (Konečnik, Lečnik in Rožman). Vsi drugi mandati so pripadli socialistom. Novi socialistični odbor je starega občinskega tajnika Košutnika odstavil ter namestil za tajnika ključavničarja Orosia iz Mute. Da se razume ključavničar toliko na tajniške posle kot zajec na boben, je umevno. Kako uraduje, ko se nikoli pismene slovenščine učil ni, si lahko vsak misli. Nič boljši ni župan, ki je kovač, ki komaj zna podpisati svoje ime! To vse nič ne stori, stranka je rabila vnetega agitatorja, a to je naš Orosel. K vsemu temu še nemškutar.

Maloštevilnim naprednim Slovencem ta agitator-tajnik ne more škodovati, pač pa SLS, ki ima pristaše med delavci. Ne razumemo, kak povod ima potem „Straža“, da se poteguje za agitatorje nasprotne stranke. To hosta najbolje vedela inteligenta in prijatelja delavcev g. Kuhar in Gmajner pri „Straži“.

Dopisnik trdi, da je večina občinskega odbora Korunovih socialistov. V „Socialistu“ št. 23 pa stoji dobesedno: „Govornik (Luka Jug, predsednik socialistične organizacije v Guštani) je dalje omenjal občinsko upravo, ki je v nacionalističnih rokah.“ — Mislimo, da bo Luka imel prav, ker socialistični odborniki so res nacionalisti, in sicer nemški, po naše nemčurji. Težko je povedati, v kateri predal prav za prav naši socialisti spadajo. Po svojem delovanju so komunisti in nemškutari. To dokazuje njihovo nemškutarenje, pobiranje za nemški nagrobni spomenik in delovanje „Svobode“ med mladino, ki se sedaj, odkar je organizirana, še bolj postavlja z nemščino.

Da je med našimi socialisti največ komunistov, je pokazala preiskava, ki je seve v živo zadel vsakega znanega komunisto - inteligenta, dobrovoljca, ki se sedaj repenči na najogabnejši način po „Straži“ in blati poštenega uradnika, ki ni zagrešil nič drugega, nego da je vršil svojo dolžnost! Ves krik po „Straži“ iz komunistov ne napravi klerikalca, preveč je že znan po svojih delih.

Preiskava je dognala, da je tudi ključavničar-tajnik v službi komunistov! Bolje bi bilo zanj, da bi vzel zakone v roke, jih študiral in se vadil v poslu tajništva. Za „zmožni“ tajnik niti vedel ni, da je treba vsakemu aktu dati številko in ga vpisati! O vojaških zadevah ni niti govora, vse je v skrajnem neredu. Kaj čuda potem, če res g. glavarju mine potrpežljivost in si mora priiskati vojaške akte osebno. Osem dni kazni je mnogo premalo. Tako nezanesljiva oseba sploh ne spada na odgovorno mesto! Čudimo se naravnost, da se vojaška oblast ne zanima za take zadeve. Vsa slovenska javnost, tudi SLSarji odločno zahtevajo razpust občinskega odbora, ker je sramota vsemu trgu. — S svojimi protizakonitimi sklepi se samo smešijo. Posebno ogorčenje vlada za-

radi tožbe z bivšim občinskim tajnikom Košutnikom, katero tožbo je občina že pri dveh inštancah izgubila in bo stala težke tisočake. Ravno odborniki SLS vedo peti lepo pesem o občinskem gospodarstvu, zato je nesramna laž o kakem protestu, če se razpusti sedanji občinski odbor. Radovedni smo, kaj poret člani na tako laž! Jako zanimiva bo tudi tožba, ki jo je vložilo Pevsko društvo proti občini zaradi klavirja. Laž je nadalje, da bi bil občinski odbor sklenil, da izobesi zastavo le na državne praznike. Tak sklep se je kvečjemu storil v društveni sobi „Svobode“, ne pa v občinskem uradu.

Da ima odprto večjo moralno podlago, je treba g. okraj. glavarja po stari navadi blatiiti s plančevanjem. In ravno „Straža“ in „Slov. Gospodar“ in ata največ povoda, pometati pred lastnim pragom. Priporočamo dopisniku, da na enak način počasti v prihodnji številki dosti večje pijančke, kakor č. duhovnike itd. Pa še več svojih bi našel! Tudi se naj dopisnike rajši pozabava s „svinjsko afero“ g. Juga ali pa z njegovim pretepanjem slabih žensk in še z drugimi nečednostmi. Poštene in pridne uradnike pa naj pusti pri miru!

Podrobnosti o rudniški katastrofi v Št. Janžu.

O dogodku v Šent Janžu smo prejeli še sledeče poročilo: V nedeljo dne 3. t. m. je dospela na Okrožni rudarski urad v Ljubljani brzojavka s sledečim besedilom:

„Vsed elementarne neizgode vsi trije šahti zatopljeni. V Andrejašahtu udrila voda. 9 mrtvih, 1 teško, 3 lahko ponesrečeni. Šent-janski premogokop.“

Nato se je podal s prvim vlakom ob 14. uri predstojnik Okrožnega rudarskega urada ing. Pehani na lice mesta. V ponedeljek 4. t. m. sta odstopovala s prvim jutranjim vlakom ob 6. uri za njim rudarski glavar ing. Strgar in vis. šol. prof. ing. Josip Korač pač kot rudarski izvedenec. Uradni odposlanci so sledeče ugotovili:

V okolici Šent Janža je v soboto zvečer od pol 18. do pol 19. ure vladalo silno neurje. Utargal se je oblak, voda je pridrla z vseh bregov, napolnila grape in jarke ter poplavlila dolino. Jarek od Štrabskega šahta proti separaciji, ki je v poletju večinoma suh in le ob deževju odvajal nekoliko vode, je narasel v silen hudournik, trgal je zemljo in zlasti tamošnje nasipe, pordl vse mostiče in pred izlivom v potok Hinje udril v delavnice, električno centralo in strojarno. V delavnice je vdrila voda skozi okna in nanosila v nje blata, gramoza in drevesnih korenin. Vsako delo v delavnici je bilo vsled tega izključeno. V strojarnici so prišli stroji deloma pod vodo in so bili z blatom onemogočeni. Vsed tega se je morala centrala in strojarna za nekaj časa staviti iz obrata. Zelenica, ki pelje od Štrabskega šahta do separacije, je mestoma na 1 m visoko sprana.

Voda je udrila tudi v Štrabskega šaht z dneva, vendar ni napravila tu nobene posebne škode. Tam zaposleni delavci so se lahko pravočasno rešili. Ta del jame je samo v najnižjih prostorih deloma poplavljen.

Mimo Venčev in Andrejašahta pelje tvoj jarek, ki ima po navadi minimalne množine vode. Ta voda je ujeta v lesene žlebove in odpeljana v istih preko nevarnega, raztrganega terena v Hinje-potok. V soboto je pridrla z obojimi pobočji v jarek momentano toliko vode, da jo niso mogli žlebovi odvajati. Nabralo se je toliko vode, da je pričela pri višje ležečem Venčevšahtu v jamo pridirati. Nadalje od Venčevšahta proti Andrejašahtu se je razlila preko žlebov ter napolnila tam se nahajajoče vsedline. Ko je vodstvo rudnika opazilo, da preti za jamo in v njej zaposleno osebo nevarnost, je poklicalo ob 18. uri vse delavstvo iz jame ter ga zaposlilo na površju pri vodoodvajalnih delih.

Ko je nevihta ponehala, sta se podala v jamo nadpaznik Trkovnik in paznik Karlič. Tedaj ni bilo še v jami nič posebnega opaziti in tudi vode še ni bilo mnogo, dasi ravno niso delovali črpalnice vsled ustavitve obrata v centrali. Opazila sta pa, da preti nevarnost, da se udere betonski zid v progi ca. 8 m pod površino. Tu je nastal pred nekaj časom jamski ogenj in se je s tem betonskim zidom zajelil. To mesto se nahaja pod nadzemljsko usedlino, v kateri se je nabrala voda. Nevarnost je bila torej za jamo, da udere ta voda v jamo, če se zid poruši. Vsed tega sta ukrenila, da pozoveta potrebno število delavstva, da ta zid zavarujeta.

Delavstvo se je baje spočetka branilo iti na delo, boječ se nevarnosti, ki mu je pretila, a po energičnem nastopu nadpaznika Trkovnika se je 13 moč odločilo iti s paznikom Karličem v jamo. Prišli so v jamo, se podajo na delovni prostor, a predno so počeli z delom, se je momentano porušil omejen zid. Pri tem je nastal tak puh, da je podrl lesovje in zveržil tračnice v obliko črke S.

Paznika Karliča in delavca Steklaso je vrgel puh v stransko progo, pri čemer sta bila razmeroma malo poškodovana in sta se mogla še sama rešiti. Franc in Alojz Pristav sta prišla med lesovje, vendar se jih je moglo še po daljšem opreznem delu rešiti in sta bila v ponedeljek popoldne prepeljana v ljubljansko bolnico. Trije mrtvi, in to Martin Kanc, Franc Keše in strelni mojster Jernej Rugelj so bili še v noči od sobote na nedeljo prenešeni na dan. Ko so Kešeta spravili izpod razvalin, je še nekoliko kokrat dihnil, pa že v jami umrl.

Rečevalna dela so se morala nato ustaviti, ker je bila nevarnost za zaposlene, da se udere na nje lesovje, kamenje, železje, kar vse križema leži, in nadtem se zopet na površju nabrala voda, ki je odtok v jamo se je začasno zadelal, ni pa izključeno, da bi se pri odstranjevanju teh ruševin zopet odprl. Radi tega je bilo nujno potrebno, re-

ševalna dela začasno ustaviti, dasiravno so bili deli teles 4 mrtvecev še vidni med ruševinami, in zavarovati zaposleno osebo proti pretečim nevarnostim.

Uradna odposlanca in pritegnjeni strokovni izvedenec pa so si takoj pri prihodu ogledali kraj neizgode, se v prvi vrsti na podlagi kart, izpovedi vodstva in paznikov in ogleda prepričali, da je po njih mnenju izključeno, da bi bil še kdo živ v jami. Rečevalna dela so se vršila nadalje pod njih nadzorstvom. Do 5. ure zvečer (ponedeljek) je bil en nadaljni mrtvec rešen izpod razvalin in upanje je bilo, da bodo v noči vsaj še dve nadaljni trupli rešeni. Upati je tudi, da bodo tudi ostali mrtvci vsi v kratkem času spravljani iz jame brez posebne nevarnosti za pri teh delih zaposleno osebo.

Iz velikih posledic te katastrofe in iz dejstva, da so bili mrtvci in tudi oba živa rešena Pristava skoraj nagi, se mora sklepati, s kako silo in velikanskim zračnim pritiskom je udrila voda v jamo. Ker sta pa nivoja vode nad zemljo in mesto vdora pod zemljo le kakih 8 m narazen, ni izključeno, da je bil ta silni puh in zračni pritisk posledica eksplozije. Kakor že omenjeno, je bilo z betonskim zidom zagrajeno podzemljsko ognjišče, kakor se to večkrat v premogovnikih vrši. Ta zagrajeni prostor je bil napolnjen s plini in ko je vdrila voda vanj, je mogla, da je nastala momentana eksplozija in porušila zid. Natančne preiskave vodi predstojnik Okrožnega rudarskega urada s pomočjo imenovanega rudarskega strokovnjaka. S temi preiskavami bo dognan po možnosti vzrok nesreče in eventualne krivde. O preiskavi sestavljeni zapisnik bo šele podal natančno sliko o poteku neizgode.

Zapisnik se bo po izvršitvi preiskave v prepisu predložil.

Smrtno ponesrečeni zapuščajo 6 vdov in 8 otrok, od kojih je eden rojen v letu 1911., ostalih 7 pa v letu 1920 in pozneje.

Ponesrečni (smrtno) so:

Martin Ganc, Franc Keše, Jernej Rugelj, Ferdinand Lukek, Martin Strojinc, Fran Umek, Edvard Ojstruh, Franc Kavšek, Martin Dolenc in Martin Kosa.

Odgovorni obratovodja, rudniški ravnatelj ing. Franc Cervinka je bil za časa nesreče odsoten. Nahajal se je na dopustu in ga je nadomestil obratovodja dnevnega kopa in nadnevni obratov, Franc Zupančič.

★ ★ ★

Iz Karmelja nam poročajo dodatno o katastrofi, ki je zadela šentjanjski premogovnik in dosedaj zahtevala 10 žrtve:

V soboto okoli 17. so se pričeli kopičiti nad Dolenjsko, predvsem nad mokronsko dolino gosti temni oblaki, oznanjajoči težko nevihto. Okoli pol 18. je bila vsa okolica v temi in začelo je deževati. Nastalo je strahovito neurje, ozračje je pretresal grom in utrgal se je oblak. Mahoma je bila vsa mokronška dolina pod vodo. V Karmelju je voda zalila električno centralo, vsled česar so se stroji ustavili. Ker črpalke niso več delovale, so bili nemudoma vsi trije rovi šentjanjskega premogokopnika v temi in istočasno je pričela v rove vdrati voda.

Premogokopnik v Karmelju, odnosno v Šent Janžu, je last veleindustrijalca An. dreja Jakla iz Karlovca, ki ga je kupil l. 1917 od neke tržaške delniške družbe. Rudnik, ki je dajal pred voljo komaj dva do tri vagona premoga na dan, je bil med voljo razširjen in povečal se je tudi njegova produkcija tako, da daje sedaj dnevno 300—400 ton premoga. V rudniku dela okoli 300 rudarjev. Ima tri rove, ki se imenujejo Andrejev, Venčev in Franjin.

Katastrofalna nesreča se je zgodila v Andrejevem rovu, ki je najstarejši in najdaljši in dela v njem približno okoli 150 rudarjev.

Voda je najprej vdrila v Franje-rov, kjer je delalo približno 20 delavcev. Rudarji pa so opazili pretečo nevarnost in so se z naglim begom iz rova še pravočasno rešili. Tudi v Venčev rovu je vdrila voda; na delo zaposleni rudarji so se z naglim begom rešili gotove smrti.

Voda je zalila oba rova in drvela nato liki hudournik proti Andrejevemu rovu. Tam so se v jami pred rovom koncentrirale ogromne mase vode, ki so grozile predreti betonski nasip. Rudarji, ki so bili deloma avizirani o preteči nevarnosti, so pobegnili iz rova. Okoli pol 21. pa se jih je vrnilo 12, hoteč utrditi betonski zid, da ne bi voda preko njega vdrila v rudnik. Toda katastrofa je bila nezgibna. Nenadoma se je vsled

strahovitega pritiska vode zrušil obrambni betonski zid, istočasno se je čula močna detonacija, podobna eksploziji — in v naslednjem trenutku se je vsa ogromna masa vode vsula v rovi, rušev in podirajoč vse po seboj. Divji vrtnice vode pa je potegnil za seboj tudi

vseh 12 delavcev.

Voda je vrgla nesrečneže v rovi, jih pritnila ob stene in jih popolnoma zmečkala. Tako, ko se je zagnalo za katastrofo, no nesrečo, je odšel oddelek rudarjev pod vodstvom rudniškega obratovodje Zupan, čiča in nadpaznika Trkovnika na kraj nesreče, da rešijo eventualno še živeče rudarje. Zupančič in rudar Vrabec sta se spuščala v rovi, ki je nudil strahotno sliko in Zupančič je prišel do največje globine rova pričel klicati. Iz mrtvaške tišine, ki je vladala na dnu rova, se je odzval en sam bolesten krik: „Na pomoč! Bil je rudar Keše, ki je bil še pri zavesti, katerega so pritnila debela k steni. Zupančič ponesrečeno momentano ni mogel pomagati in mu je obljubil, da ga reši. Nato je odšel Zupan, čič v nasprotni smeri do zavornika in je tam tudi klical. Klicu sta se odzvala ranje, na brata Fran in Alojz Pristav. Zupančič je nato odšel iz rova in se nato tekom noči še enkrat spustil v rovi. Pri reševanju akcij, ki mu je pomagalo okoli 20 rudarjev. V rovu so pričeli z energičnim reševanjem delom. Kljub strahovitim naporom — stali so mestoma do prs v vodi in morali so sproti izsekavati debela, ki so jim zapirala pot — so kmalu naleteli na prve žrtve. Izpod kupov ruševin in tramovja so potegnili najpreje truplo 26 letnega Martina Ganca. Njegovo truplo je bilo skoraj golo in imel je vrta prsa. Zatem je naletela rešilna ekipa, pedelja na rudarja Frana Kešeta. Bil je še pri zavesti, umrl pa je med prenosom iz rudnika. Vdrlo mu je prsni koš. Naslednja žrtev je bil 40 letni strelski mojster Jernej Rugelj. Imel je istočasno vrta prsa. Brata Fran in Alojz Pristav sta bila še živa, ko je prispela pomoč. Imata le lažje poškodbe po glavi in po rokah.

Tekom večernjega dne so potegnili iz rova še tri mrtvece in sicer 32 letnega kopača Ferdinanda Lukeka iz Govedola, ki je oženjen in ima dva otroka, dalje Martina Kosa z Jesenice in 28 letnega kopača Edvarda Ojstruha, doma iz Bučine vasi. Vseh šest mrtvih rudarjev so pokopali danes jutraj ob ogromni udeležbi prebivalstva. Pogreba so se udeležili tudi zastopniki rudarskih oblasti.

Socijalni vestnik.

— Soc. tečaj za učitelje. Dne 4. tm. se je otvoril 6 dnevni tečaj za socijalno naobrazbo učitelje v Akademskem kolegiju (Kolodvorska ul.). Predavanja se vrše od 9—11. dopoldne in od 15—17. popoldne. Na dnevnem redu so sledeče teme: 1. Pomen udeleževanja učitelje izven šole. 2. Prosvetno udeleževanje učitelje. 3. Praktična navodila za poslovanje v gospodarskih organizacijah. 4. Pomen prave taktike pri vzgoji dece v šoli z ozirom na idejno vodstvo mladine. 5. Pomoč ljudstvu v poljudnih pravnih zadevah. 6. Udeleževanje v organizacijah izven šole. 7. Sokolstvo. 8. Zaščita matere in dece. 9. Ženska organizacija in njeno delovanje v Sloveniji. Ogledovanje Dečjega doma in zavetišča, tiskarne in tvornice učil in knjižnic. Učiteljece so ponovno vabilo, da se v čim večjem številu udeležijo predavanj. Odbor Društva slovenskih učitelje.

— Pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev. V št. 166 „Službenih Novin“ z dne 23. julija tl. je razglasilo ministrstvo za socijalno politiko pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev. Po pravilniku se mora vložiti prošnja za zaposlovanje inozemskih delavcev na najbližjo inspekcijo dela. Prošnji je priložiti izjavo delavske zbornice in borze dela o tem: ali je v njiju področju kaj domačih delavcev iste vrste nezaposlenih. Inspekcija dela sme dovoliti zaposlovanje za najdalje tri mesece. Če se zahteva zaposlovanje inozemca za daljši čas, predloži inspekcija dela takoj potem, ko izda svojo začasno rešitev o prošnji, spis, ministrstvu za socijalno politiko za nadaljnjo odločitev. Prošnji, katerim ni mogoče navesti imen delavcev, katere namena, vajo uvesti, naj v prošnji navedejo samo število in vrsto potrebnih delavcev, morajo pa potem, ko pridejo delavci v podjetje, naknadno te prijaviti pristojni inspekciji dela. Inozemski delavci, ki so še pri nas zaposleni, a se ni za njih še prosilo dovoljenja ministrstva za socijalno politiko, bodo smeli ostati še nadalje na dotičnem delu samo, ako predložijo njih delodajalci najkasneje v 1 mesecu, ko stopi ta pravilnik v veljavo (tedaj do 23. tm.) svoje prošnje na inspekcijo dela, ne oziiraje se nato, ali so že vložili prošnje in niso še dobili nobenega rešenja, ali pa da prošnji sploh še niso vložili. Ministrstvo za socijalno politiko mora rešiti predložene vloge najkasneje v 15 dneh po prejemu. Delodajalci, ki želijo, da se dovoljenje za poslovanje podaljša preko prvotno od ministrstva dovoljenega roka, morajo predložiti najkasneje 1 mesec pred potekom roka, ako se jim je dalo dovoljenje samo za en mesec, pa 15 dni pred potekom meseca, svoje prošnje za podaljšanje na ministrstvo, ker se jim drugače zaproseno dovoljenje v nobenem primeru ne bo dovolilo. Ministrstvo dovoljuje zaposlovanje za določen in nedoločen čas, ki se računa od dneva vročitve dovolila. Priporočeno se vsem delodajalcem, da se držijo teh novih predpisov, ker bi se osebami, ki se ne ravna po pravilniku, ne izdalo nobeno dovoljenje na eventualno njih poznejšo prošnjo in je zanje razven tega predvidena tudi kazen po čl. 123 zakona o zaščiti delavcev.

— Vremenska napoved. Do 5. avgusta zvečer jasno. Po noči se nebo pooblači, potem je pričakovati zapadne vetrove z dežjem.

Darujte za sokolski Tabor!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. avgusta 1924.

Muha, ki je postala slon.

V soboto smo priobčili članek, v katerem smo čisto objektivno ugotovili, da je nova vlada primorana dati gotove politične in socialne koncesije, če se hoče vzdržati na krmilu. To je menda tako jasno in nedvomno, da je vsaka razlaga odveč. Toda v našem političnem življenju so partizanske strasti zadnje čase tako razvnete, da gotovi ljudje porabijo vsako najmanjšo priložnost za hujkanje enega stanu proti drugemu, za zavijanje in podtikanje svojim političnim nasprotnikom stvari, o katerih se jim niti sanjalo ni. »Slovenec« je reagiral na naša izvajanja z napadom na prejšnjo vlado, kar je končno razumljivo, zakaj, vsak berač hvali pač svojo malho. Docela drugačno pot pa je ubral »Narodni Dnevnik«, ki igra po svojem drugem rojstvu sploh zelo dvoumno vlogo. V tem takozvanem naprednem listu se je oglasil nekdo s pompozno imenom: »Slovenski Narod« zoper državne uradnike, v katerem pravi doslovno: »Slovenski Narod« v sobotnem uvodniku kategorično protestira proti ublažitvi bede duševnega delavstva ter vladno obljubo o pomoči imenuje naravnost »koncesijo«.

Možu, ki je zagrešil ta glupi izbruh jeze na naš naslov, bi svetovali najprej, naj si kupi malo boljše naočnike, da bo znal vsaj prečitati, kar je napisano. Očitati »Slov. Narod«, ki je zahteval zboljšanje gmotnega položaja ročnih in duševnih delavcev že takrat, ko »Narodnega Dnevnika« z njegovim hujškanjem še nikjer ni bilo, ni samo smešno, temveč tudi predrzno in nesramno. Opetovano smo naglašali, da je zboljšanje socialnih razmer za našo državo eno najvažnejših vprašanj. V tej delikatni zadevi pa nismo in ne bomo nikoli sledili demagogom, ki ne računajo z realnostjo, s kritičnim položajem našega gospodarstva, z zastojem v industriji in trgovini, z nešteti pogosto nepremagljivimi zaprekami, s katerimi se morajo boriti naši pridobitni krogi, skratka, z vsemi pojavi v gospodarskem življenju mlade države, ki se še ni konsolidirala. Zahtevali smo vedno, naj država zviša uradniške plače, pokojnine in invalidske podpore, ne da bi s tem izpodkopavala temelje našega narodnega gospodarstva.

Če smo v sobotnem članku približili, da je izdatno zboljšanje današnjega gmotnega položaja nižjih in srednjih slojev in ugoditev vsem materijelnim zahtevam ročnega in duševnega proletariata težko mogoče brez pritiska na industrijske in trgovske kroge, smo pač ugotovili samo suho dejstvo. Kje pa je danes država, ki plačuje svoje uradništvo tako, da bi bilo ustreženo vsem, prav vsem njegovim zahtevam? Kateri evropska država, ki se je udeležila svetovne vojne, daje invalidom toliko podpore, da bi lahko živeli v izobilju? In kdo pozna v današnji splošni gospodarski krizi državo, kjer bi se nižji in srednji slojev ne bilo treba boriti za golo existenco, kjer bi ne bilo bede in pomanjkanja in kjer bi imel vsak delavec toliko materijelnih sredstev, da bi lahko zadovoljil vse svoje potrebe? — Morebiti je taka obljubljena dežela kje na Marsu. Lahko je uganjati demagogijo, lahko je hliniti neizmerno ljubezen do nižjih in srednjih slojev, fantazirati in frazirati o takojšnjem radikalnem zboljšanju njihovega gmotnega položaja in halucinirati o popolnem raju na zemlji, ki zavlađa takoj, čim se uveljavi ves arsenal demagoških fraz. Toda realnost ne pozna skokov iz splošnega gospodarskega kaosa v idealne razmere, kjer vlada popolno blagostanje vseh slojev in stanov. S to realnostjo ne moremo računati tudi nova vlada, če noče spraviti države na rob propada. Zboljšanje gmotnega položaja uradništva, delavstva, invalidov, upokojencev in drugih siromakov je brezpogojno nujno potrebno in spada med prve in najsvežje dolžnosti ne samo nove, temveč vsake vlade sploh, ki hoče skrbeti za blagor države in naroda. Toda to zboljšanje mora biti v sedanjih razmerah v sorazmerju s splošnim gospodarskim položajem. Naši gospodarski in drugi pridobitni krogi so sami opetovano naglašali, da je nujna potreba, rešiti uradniško in invalidsko vprašanje, ter zahtevati, da država brez odlaganja uradništvo pošestno plača za pošteno delo, in sicer tako, da bo lahko živel in poleg tega tudi zadostilo vsem potrebam, ki jih ima kulturni človek. — Na mednarodnem gospodarskem kongresu v Pragi so svetovni strokovnjaki ugotovili, da je gospodarsko okrevanje Evrope nemogoče brez intenzivnejšega dela, brez zvišanja produkcije in brez sistematične prehodne in postopne regulacije razmerja med delodajalcem in delavcem. Pretežna večina evropskih držav je danes v položaju, ki izključuje idealo rešitev treh ključnih vprašanj, toda razmeram primerna rešitev, ki izključuje eventualne katastrofalne posledice, je vsekakor izvedljiva in se mora čim najprej po nji poseči.

Mi smo bili in ostanemo odločno na stališču, da mora država pošteno plačati svoje uradništvo, da mora ublažiti bedo invalidov in upokojencev, da mora priti med industrijskimi in trgovskimi krogi do veljave socialni čut, nikoli pa ne bomo operirali z demagoškimi frazami, ki obetajo ljudem zlate gradove, ki jim pa ne morejo dati niti skodelice neslane juhe.

— Občni zbor »Narodne tiskarne« se je vršil včeraj v uredniških prostorih »Slovenskega Naroda«. Zastopanih je bilo od 365 založenih delnic 321, kar pomeni dosedaj največjo udeležbo na zboru delničarjev. Občni zbor je otvorila predsednica gospa Franja dr. Tavčarjeva, ki je v svojem govoru naglašala, da uvideva potrebo, da stopi v sedanjih težkih časih na čelo tako velikega podjetja, kakor je »Narodna tiskarna«, jake moška moč, zato se zahvaljuje na izkazovanem izstopanju in odlagi predsedništvo. O bilanci je poročal upr. odbornik gospodar g. inž. Fran Tavčar. Občni zbor je vzel njegovo poročilo odobrujoče na znanje, kakor tudi njegov predlog glede razdelitve čistega dobička. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno. V upravni odbor so bili izvoljeni gg.: prof. dr. Milan Vidmar, prof. dr. Janko Pretnar, tajnik »Trgovske in obrtne zbornice« Ivan Mohorič, prof. dr. Pavel Pestotnik, inž. Fran Tavčar, veletržec Viktor Rohrmann, prof. dr. Janko Šleibinger, primarij dr. Robida; v nadzorstvo pa gg.: Josip Lavrenčič, Filip Supančič, Gabriel Jelovšek, Ignacij Verbaj in prof. Jos. Breznik.

— Izročitev češkoslov. odklivanja. V nedeljo dne 3. t. m. je izročil čslav. poslanik in pooblaščen minister Jan Šeba red belega leva V. razreda kopalniškemu zdravniku in starosti Sokola na Bledu MUDR. Zvonimiru Janežiču. Slavnostni izročitvi, ki se je vršila v stanovanju poslanika Šebe na Bledu, so prisostvovali župan kopalniškega mesta na Bledu g. Herman Tomec, okr. komisar dr. Fon, v zastopstvu Sokola graščak Kenda, romunski poslanik Emond, ravnatelj Skokovskij, ravnatelj šole, poslanca čslav. narodne skupščine dr. Matoušek in dr. Meissner ter ostali mnogoštevilni gosti. Dr. Janežič je bil odklikovan za njegovo delovanje ob priliki konferenec min. dr. Beneša in min. dr. Ninčiča meseca maja t. l.

— Zatoritev poti v Lattermanovem drevoredu. Dne 9. avgusta 1924 se začelo zapre pot, ki vodi od bliskega otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni Union. Občinstvo se opozarja, da je javni prehod od 9. do 29. avgusta 1924 skozi navedeni del drevoreda nedopusten, ker pripada drevored tačas k velesejmu.

— Z denarjem v promet. Pišejo nam Splošno občutimo povsod pomanjkanje denarja, čeravno v obtoku ni dosti manj ban. kovcev kakor jih je bilo pred enim letom. Glavni vzrok je v tem, ker posebno kmeti, ki ljudstvo držijo denar doma, namesto, da bi ga nalagali v denarnih zavodih. V tem oziru so najbolj konservativni bogati kmeti v Banatu. Njihova nezaupnost nam je nekoliko umiljiva, ker med njimi še ni bilo posojilništvo tako razvito, kakor v Sloveniji in tudi danes še ni. Zagonetno pa je, da je kmetstvo prebivalstvo pri nas zapadlo reakciji da bolj zaupa denar doma, čim skrinjam in posteljkam kakor varnim denarnim zavodom. Izguba ima za to dvojno: denar ne donaja obresti in je v neprestani nevarnosti pred ognjem, tatovi in vlomilci. Ne mine dan, da bi ne čitali o vlomih in tatvinah, pa tudi pri vsakem požaru zveemo, da je zgorelo toliko in toliko gotovine. Samo v mariborskem okraju so v zadnjih 14 dneh dobili vlomilci in tatovi čez pol milijona kmečkega denarja. Abotnež pa tudi škoduje svojim sodržavljanom, ki so prisiljeni iskati v denarnih zavodih posojila. V sled pilihi vlog pri manjkajo posojilnicam in hranilnicam go. tovine, zato morajo terjati visoke obresti. Na kmet se pač še vedno drži drastične znane prisilnice. Mnogo bi lahko storila duhovščina, ako bi hotela kmetstvo ljudstvo poučevati. Saj je pokazala svoječasnno njihova agitacija za avstr. vojno posojilo, da jim ljudstvo brezpogojno sledi.

— Nekaj za agrarno reformo. Z meje nam pišejo: V gornji Pesniški dolini ima inozemski grof Pacha obširna posestva. Dasi je Pesniška dolina kot izredno rodovitna, kjer rasejo vse posetve ob primer. nem gnojenju in obdelovanju tako bogotno, kakor je videti le kje v Banatu, vendar kažejo grofove njive in travniki sliko pu. stinje. Za ped visoko žito je preraseno s plevelom, dozorelo žito trohni na stebli ali pa v snopih. Travniki so prevelični s plevelom. Koliko begunčijih in domačih rodbin bi lahko na tem obširnem zemljišču imelo slajno existenco, da bi jih ne bilo treba pošiljati na Ovčje polje. Zdi se, da se zlahka tujec norčuje in nalašč pusti propadati svoje obširno posestvo. Ali nima tukaj agrarna reforma nobene odločilne besede?

— Neograne mlake na kmetih. V Slo. venskih gorah, kjer je splošno pomanjkanje vode, imajo skoraj blizu vsake hiše mlakužo, v katero se zbira kapnica in de. ževnica za napajanje živine. Nekod pa tudi ljudje pijejo to nezdružljivo mlakužo. Le red. ko kje imajo take mlake zadostno ograje. ne. Koliko nesreč se je zaradi tega že zg. dilo. Baš prejšnji teden je v Srečini v taki

mlaki utonilo 2 letno dekletce. Politične oblasti naj bi zupanstvom in orožnikom naročile, da prisilijo posestnike, da mlake pravilno ogradijo.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.

V sredo in četrtek zvečer skupni vaj. — Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 27. julija do 2. avgusta izkazuje to le statistiko: Umrlo je 21 oseb, 10 moških in 11 žensk (tujcev 3). Smrti vzroki: jetika 4, pljučnica 1, škrlatica 1, trebušni legar 1, možganska kap 1, rak 3, drugi naravni smrti vzroki 9, slučajna smrtna poškodba 1. — Med tem časom se je rodilo 28 otrok, 19 dečkov (2 mrtvorjenca) in 9 deklic. — Naznaneje nalezljive bolezni: davica 1, griža 1, dišljivi kašelj 2.

— IV. svetovni kongres mednarodnega Jezika »Ido« se bo vršil te dni v Luksemburgu. Na kongres pridejo pristajajo propa. gande za »Ido« iz najrazličnejših dežel.

— Konferenca katoliških škofov bo dne 18. t. m. v Djakovu. Konferenco je sklical zagrebški nadškof dr. Bauer. Na sestanku bodo škofje razpravljali o vseh vprašanjih, ki se tičejo konkordata z Vatikanom.

— Nova telefonska proga v mariborski oblasti. Dne 1. avgusta je bila odprta telefonska proga Radgona-Maribor-Pragersko-Slovenska Bistrica-Slatina-Radenci, Križevci-Ljutomer in Murska Sobota.

— Češkoslovaški zdravniki v Beogradu. V drugi polovici avgusta prispeje v Beograd 100 češkoslovaških zdravnikov, članov čsl. zdravniškega društva, da se seznanijo s sanitarnimi in zdravstvenimi razmerami v Jugoslaviji. Češkoslovaški gostje posetijo tudi Zagreb in nameravajo napraviti izlet ob dalmatinski obali. Ves čas svojega bivanja v Jugoslaviji bodo gostje jugosloven. skega zdravniškega društva.

— Ljubljana kot »letovišče«. Ameriški občudovalec naše bele Ljubljane je v »Slovenskem Narodu« napisal hvalo našemu mestu, hvalo, katero zasluži gotovo po svoji naravni lepoti, a žal ne povsem po svoji upravi, ki se daleko zaostaja za vele. mestom. Vaš izvešitelj je omenjal, da pravzaprav Ljubljancem ni treba hoditi na letovišča, ker imajo v neposredni bližini krasni tirolski gozd. — Ako bi ga bil slučaj nanesel na periferijo, na poljanski in šentpeterski nasip, bi se uveril, da Ljubljanci res ne pogrešajo planinske idile, kajti ond se paselo ob obrežju smrdeče Ljubljane na jutro in na večer govede, tako da bi človek nehotel zavrniti »juhe, juhe« — na planinah lušno je! Ali pa odgovarja ta slika res velikemu mestu, tega bi menda Amerikane ne potrdil. Poleg tega so, ond se vedno čete late perotine, ki je po lan. ski policijski prepovedi sicer za nekaj časa izginila, a se zdaj zopet neženirano pojavlja. Pri pogledu na te živali nam prihaja na misel slavni Pohlino verz: piščeta, pure, race, kostrun, teleta, ki naj bi nas ova. jali v skrivnostni heksametri. In ta Ljubljana! V strugi, povsem zarastli z grmičevjem, leno curli nekoliko vode, proti koncu pa stagnira, ker v strugo pritiska voda Gruberjevega kanala. Ta voda je zvečine umazano rujava, včasih pa rdeča, da bi človek mislil, da je krvava (morda od kakega poboja), a barva ima svoj izvor le v odcedkih tovarne za barvanje. In smrad, ki ga ta struga razširja! To ni oni smrad, o katerem poje Stritar, »da malo po gnoju diši.« to je narav. nost omotična soparica, povzročena po iz. cedkih raznih kanalov v to stoletje mlakužo. Da mora biti to zdravo in prijetno, vsem onim, ki imajo nesrečo, da morajo bivati v bližini in udihavati te miazme — tega pač nihče ne bo mislil. — Dragi Amerikane, tvoja hvala o mestni lepoti velja pač le za center, ne za ubogo periferijo! In tvoja r. ditev, da ima mesto dovolj svežega zraka, da je pravo in zdravo letovišče, velja pač za obilje Tirolja in Rožnika, ne pa za nas obrežnike nekdanje reke, sedanje mlakuže! Da bi Ljubljanci imeli le nekoliko ene vel. kopotne podjetnosti, o kateri je Ameri. kanec upravičeno pripomnil, da jim pri. manjkule — tedaj bi skrbeli za to, da se do. vrši pričeta regulacija reke, ki bi bila ne. le v kras mesta, temveč tudi higijensko v ve. liko korist. A tistih 5 ali 6 delavcev, ka. tere opaziš pri zidanju, takega velikega de. la seveda ne zmore, in kar čudno se, da sploh še napreduje, če tudi po polževo. Mar. sikal umestnega je povedal in nasvetoval Amerikane, mož, »ki vidi ljudi« — vé dobro, kako se po svetu godi«. Zlasti glede tram. vaja. Tu sicer ni treba, da človek gre v Ameriko, zadostuje ako poseči Zagreb, da vidi razloček med velikomestnim in malo. mestnim prometom. Tam razsežno omre. že, številni vozovi, po 2 in 3 skupno v eni črti — pri nas mala, nezadostna proga in posamna »skatija«, kakor narod hudomuš. no, a dobro nazivlje vrag. Zakaj bi v Ju. ranjih in opoldanskih urah ne bila vsaj dva vagona v prometu? Ne veljalo bi družbo nič več, ker bi konduktor lahko opravljal vse st. acijami menjajoče se, sedaj v enem, se. daj v drugem prodajo lisikov. O razširjenju omrežja se je že mnogokrat pisalo tudi v »Slov. Narodu«. Čim več prometnih sred. stev, tem večji promet; to velja za tram. vaj in za železnice, kajti on se šele z njimi dviga in množi. Na Savo, v Šiško, na Vič, na pokopališče, v Moste moral bi se raz. peljati, in promet bi se mogočno oživil. Pa »Ljubljanci« so zaspanci pravi stara narod. na pesem in se neradi dvignejo iz svoje pa. triarhalne navenosti. Treba bi bilo pač več Amerikancev med nami.

Nasipar.

— Nezgoda sarajevskih lovcev. V no. či od 26. na 27. julija so se odpeljali sa. rajevski lovci med katerimi je bil tudi uradnik Ljubljanske kreditne banke g. Do. lenec, s avtomobilom na lov na srne na Ro. manjo planino. Dospel so zvečer do gostil. ne Emila Obadjaša, ker je posoda s ben. cini posušala, jo je hotel šofer izprazniti. Pri tem pa je z gorečo svečo tako nerodno manipuliral, da mu je padla v posodo. Na. stala je eksplozija in začel je goreti avto. Tu. di gostinja je bila takoj v plamenu. Potniki so si komaj rešili golo življenje. Škoda zna. ša okoli tristo stoč. dinarjev. Razburjeni

seljaki, ki so menili, da so razbojniki za. žgali, so nagnali orožene lovce s kame. njem v divji beg.

— Strela je treščila za časa silne nevihte, ki je divjala v soboto nad Mokronogom, v Hrastovici pri Šent Rupertu v poslopje Gre. gorja Brinska. Strela je ubila posestnikovo ženo, mater pred dobrim mesecem na Golici umorjenega pripravnika finančne kontrole, Brinska. Pač tragična usoda!

— Zastrupljenje s sirom. V Beogradu sta se zopet primerila dva slučaja zastrup. ljenja s sirom. Obolela sta delavca Mihajlo Vasič in Fran Koperiča. Ze popreje se je zastrupil delavec Mihajlo Gjorgjevič. Ob. bla. sti so uvedle preiskavo.

— Prefrigana triperesna detelja. V soboto 2. t. m. je stopila v trgovino Egidija Eberja na Kongresnem trgu trojica ljudi, dve ženski in en moški. Hoteli so kupiti ko. žuhovino. Izbrali so in izbirali, končno jim pa ničesar ni prišlo in odšli so iz trgovine, ne da bi kaj kupili. S trojico vred pa so izginili dve lepi boi. Eber je tatvino kma. lu opazil in prijavil policijo. Policijski agenti so šli takoj na lov za omenjeno tro. jico in res so bili še tekom dopoldneva vsi trije prijeti. Aretirani so bili 20 letni RI. hard Leš in njegova 18 letna sestra Ivana doma z Maribora ter 27 letna Katarina Fe. keža, rojena Krčelič iz Pušce pri Zagrebu. Res prava sreča, da je ta triperesna dete. ljica padla policiji takoj v roke. Dasiravno se je trojica šela 1. t. m. pripeljala v Ljub. ljano, je že šla v soboto 2. t. m. na posel in izvršila tekom dopoldneva celo serijo ra. finiranih tatvin po ljubljanskih trgovinah. Poleg Ebra so obiskali trgovca Olupa na Starem trgu in mu odnesli 900 Din vredno moško obleko. Istotako so iz trgovine Slov. nik odnesli obleko za dečka, vredno 300 Din. Dalje so ukradli v trgovini Pirnat na Martinovi cesti tri moške srajce vredne 450 Din, v trgovini Snaj & Modic v Prešernovi ulici 100 Din vredne sandale in trdki »Pe. ko«. 300 Din vredne čevlje. Vse ukraden. o blago se je našlo pri njih. Zanimivo je, da razen Ebra ni noben trgovec opazil tatvine. Iz tega je razvidno, da so imeli opraviti s skrajno prefriganimi lopovi. Policija je dično triperesno deteljo oddala sodišču.

IZ CELJA.

— Volilni imeniki za volitve v mestu Celju so na vpogled na magistratu in vsak dan, razen nedelj, do vključno 14. avgusta med 14. in 15. uro v uradništvu »Nove Do. be«, kjer se volilci lahko vrekliarirajo.

— Nedeljske prireditve. Za minulo je bilo v Celju napovedanih več prireditev, katere so se deloma izvršile, deloma pa so radi slabega vremena bile preložene. Gasil. no društvo v Gaberju je imelo dopoldne. blagoslovljenje zastave in gasilskega doma. Popoldanska tombola društva je radi dežja odpadla. Veselica se je vršila v prostorih gasilskega doma. Tombola se vrši prihodnjo nedeljo popoldne, po tomboli bo zopet ve. selica. — Poštni nižji uslužbenci so kljub dežju imeli tombolo na Dečkovem trgu. Po tomboli je bila v gornjih prostorih Narod. nega doma dobro uspeša veselica.

— Sportni dan se je radi slabega vremena moral zopet preložiti na prihodnjo nedeljo. — Smrtina kosa. V soboto je umrla v Gaberju posestnica Marija Gorjanc v 67. letu starosti. Bila je daleč na okrog znana po svoji dobroti.

— Smrtina nesreča. 29letni Brate Jernej, doma iz Morav pri Litiji, je dne 31. julija popoldne skupno z brzojavnim mojstrom Jagodičem iz Celja popravil telefonsko omrežje. Po nesreči se mu je spodrsnilo in je padel iz deset metrov visokega telefonskega droga. Težko poškodovanega so pri. peljali v celjsko bolnico, kjer je na po. škodbah umrl.

— Požar v trgovini. V noči od sobote na nedeljo jutro okrog 4. se je nenadoma pričelo močno kaditi iz Močnikovih trgo. vine na Glavnem trgu. Ko so odprli vrata, so bile police, na katerih so bile naložene ruske vižgalice in razni špicerjsko blago, že vse v ognju. Goreti je pričelo najbrž že okrog polnoči. Sumi se, da je ogenj nastal po mihi, ki so gladole na sladkem fosforju ruških vižgalic, katere so se vsled drgnjenja vnele. Škoda znaša okrog 80.000 Din in je krita z zavarovalnico. Na lice mesta je takoj prišla policija in požarna hramba, kateri se je v kratkem času posrečilo ogenj pogasiti. Dim se je že pričel valiti skozi parketa tla v stanovanje g. Faningerja v I. nadstropju. Stanovalec bi se bil lahko zadušil, bila pa je k sreči vsa rodbina odsotna.

Izpred sodišča.

— Iz sodne dvorane. Dne 2. avgusta se je pred okrožnim sodiščem v Celju vr. šilo več razprav. Prvi je bil radi oskrumbe svoje hčerke obsojen na 10 mesecev težke ječe 55letni Ivan Bahčič iz Arčič pri Bre. žicah. — 23letni pos. sin Avgust Štetner iz Drenovca pri Bizelskem je ob poti iz vl. nograda pri Bračnji napadel s kolom Jos. Geršaka ter ga težko poškodoval. Dobil je 2 meseca težke ječe. — 28letni Fr. Ocvirk posestnik v Mali Pirešici je na velikonoč. no nedeljo v Grobelnikovi gostlini v Arji vasi kazno na razpelo na steni strahovito preklinjal in izvršil s tem hudodelstvo bo. gokletstva. Hotel je z nožem napasti tudi nekega Grma. Dobil je za svojo posurove. lost 2 meseca težke ječe. — 26letni Mat. ja Kladnik iz Konjskega vrha pri Ludač je izvršil več tatvin lesa, katerega je po. tem prodal. Prejel je 1 mesec težke ječe. — 62letni Karol Nežič je ukradel Rozi Do. kler v Celju več zlatnine. Na Bledu je iz. maknil obtoženec Ivanu Rusu ročni voziček in ogledalo. Dobil je 3 meseca težke ječe. — Jernej Kelhar je dne 24. marca okrog polnoči v Stari vasi pri Bizelskem v nekom prepiru s nožem zabolal Andreja Zgijar. ja in ga težko poškodoval. Dobil je 4 me. sece težke ječe. — 15letni Josip Rosandič je v Podvinju ukradel večje svoje denarja pri geometru Josipu Kristlinu. Nato je po. begnil in bil aretiran v Celju. Dobil je 2 meseca težke ječe. — 23letni Viktor Lovren. čič je na velikonočno nedeljo pred cerkvi. jo sv. Križa streljal s pištolo, pri tem pa ravnal tako neprevidno, da je zadel 11let. nega Antona Drolenika pod desno pazduho

In mu ranil pljuča. Ranjeni je čez 2 uri na. to umrl. Lovrenčič je za svoje neprevidno ravnanje z orožjem prejel 6 tednov stroge. ga zapora.

— Pater Fridolin pred sodiščem. Poro. čali smo svoječasnno o trapištu Fridolinu, ki je odnesel iz banjaškega samostana 200 tisoč Din gotovine. Pred sodiščem v Banja. Luki se je sedaj vršila proti Fridolinu raz. prava, za katero je vladalo ogromno zani. manje. Obtoženi Anton Ploh, ki se je v sa. motanu zval brat Fridolin, je nastopil ele. gantno obklečen, z lakastimi »shimmy« čev. lje, a svoje »dolge prste« je oblekel v fine črne rokavice. Na stavljen na vprašanja je odgovarjal komaj slšno. Priznal je vse. Naglašal je, da ga je samostansko življenje razočaralo in da je sklenil, da se povrne v svet, katerega se je odrekel kot nezkušen mladenič. Zato je potreboval denarja in ko se mu je nudila ugodna prilika, je vzel iz opatove sobe ključ od blagajne ter iz te pobral vse »zdrave« valute, franke, dolarje in zlatnike. Ključ je nato položil na prejš. nje mesto. Iz čitanja zapisnika je bilo raz. vidno, da se je Fridolin v samostanu do. stojno obnašal, da se je našel ves denar pri. njem in — da uprava samostana Trapl. stov ne želi, da se ta »izgubljena ovca« ka. zensko zasleduje. Na podlagi tega je sodi. šče pater Fridolina oprostil. Razsodba je iznenadila vse navzoče in celo Fridolin je bil presenečen. V samostan pravi, da ne gre več...

V jezli, I. Paternele je neki deček, ki je me. tal kamenje na cesti, nehotel zadel s kam. nom v glavo. Moža je to ujezilo, pograbil je dečka in ga je sunil v levo nogo. Obsojen je bil z ozirom na svojo razburjenost samo na 50 Din globe, s čimur se je mož tudi zadovoljil, toda tudi dečka je sodnik resno opozoril, da naj ne meče kamenja po cesti. ker bo sicer tudi prišel na zatožno klop. — »Železničarski berač«. Med vožnjo iz Zagra. ba v Zidani most je bil neki potnik ravno v stranišču, ko je prišel sprevodnik pre. gledavat karte. Ko je izstopil, ga je spre. vodnik opozoril na vozni list, kar je moža tako razburilo, da ga je narahlil z »selsk. ponarskim beračem«, in mu še zagrozil, da ga postavi v stranišče na glavo. Končno pa mu je le izročil vozni listek. Z ozirom, da je bil mož nekoliko vlnjen, je bil obsojen po znanem § 104 na 1000 Din globe ali 14 dni zapora.

Turistika in sport.

— Športni klub »Disk«. Domžale je pri. redil v nedeljo 3. avgusta kolesarsko dirko na progi Domžale-Blagovica-Domžale 40 kilometrov. Kljub temu, da je bila proga slaba radi deževja in so bili vsi dirkači novinci, so vedno dosegli lepe uspehe. Kot prvi je prispel na cilj Filip Fran 1 uro 25 minut. Drugi Smogavec Stanko 1 uro 28 minut. Tretji Likar Viljem 1 uro 32 min. 5 sek. Četrty Bertonec Fran 1 uro 33 min. 7 sek. Peti Ovcia Ivan. Ostali so vsled sla. bega vremena izstopili. Filip Fran je vozil v izborni formi.

— Izlet članov Srpskega planinskega društva. v naše gore. V soboto je prispelo 12 članov in članic »Srpskega planinskega društva« na izlet v Karavanke in Juliske Alpe. V nedeljo so bili srbski planinci na Bledu, v ponedeljek so se napotili na Go. lico in od tu po gorskih grebenih v Dvorje in Mojstrano. Za »Slov. planin. društvo« jih spremlja na tej poti g. Sabec. Iz Mostrane se napotijo v vrata in od tu na Triglav in Sedmerna jezera. Na tej turi jih spremlja odbornik »SPD« in gospodar v koči ob Trl. glavskih jezerih g. Alojzij Knafelc. Med izletniki je pet dam.

— Telesne vaje na kongresu nemškega dijaštva. Na kongresu nemškega dijaštva, ki se vrši v Innsbrucku, je poročal prof. dr. Glabe iz Greifswalda o pomenu telesnih vaj za nemško akademsko mladino. Na podlagi tega referata je kongres sklenil predložiti poedlnim univerzam ter pokrajinskim vla. dam, naj upeljejo obvezne telesne vaje za di. jake prvih štiri semestrov. V to svrho naj visoke šole postavijo sistematično te. lovadbo posebni teledalni in športni učite. lji. Istočasno naj uvedejo športne zdravni. ke.

Društvene vesti.

— Šentjakobski gledališki oder spreje. ma za sezono 1924-25 nove člane in članice, ki čutijo možnost in veselje do gledališke umetnosti. Prijave se sprejemajo ustmeno vsak torek in petek od 4.8—4.9 ure v društvenem lokalu, Florjanska ulica 27/L, ali pisмено na isti naslov. Odbor.

— Za podružnice Udruženja vojnih in. validov v Ljubljani je bil izvoljen na iz. rednem obnem zboru dne 3. avgusta 1924 v restavraciji »Zlatorog« sledeči odbor: Predsednik Podmenik Franc, podpredsed. nik Ogrin Filip, tajnik Rant Zdravko, od. borniki Mežnarč Martin, Peršič Josip na. mestniki Kramar Josipina, Kozina Anton nadzorni odbor Horvat Jurij, Padar Ivan, Mauser Jakob, namestnika Perhaj Marija in Koželj Anton. Sporodako vsem članom, da bomo letim potom javili uradne ure v društvenih prostorih kakor hitro prevzame gori izvoljeni odbor vse društvene posle.

Razgled po slovanskem svetu.

— Dragocen platin za boljše življenje pro. pagando. Poljski listi poročajo iz Moskve, da je sovjetska vlada dala na razpolago komunistični internacionali celo zalogo platina, tj. 80 pudov v podporo inozemskim komunistom in za propagando svetovne re. volucije. Zaloga platina predstavlja vred. nost nad 800 milijonov zlatih frankov. — Nemški strah. Budišinski nemški časopis so naznanili v posebni izdaji, da se je v Pragi vršil te dni slovanski kon. gres, na katerem se je sklenilo, da bi se Lužički Srbi osvobodili in pridružili čeh. o Slovkom. Najprej pri tem je to, da v Pra. gi o tem kongresu prav ničesar ne vedo. — Srbske Novine so proglasile to vest za sleparstvo in se niso s tem po. robnoje ba. vila.

Gospodarstvo.

Plevel kot sovražnik poljedelstva.

Botanika pozna skupino rastlin, ki navzlic vsemu prizadevanju poljedelca stalno ogrožajo žito in druge pridelke. Te škodljive rastline se pomešajo same med koristne in jih v večji ali manjši meri zajedajo. Kmetovalec jih pozna pod imenom plevel. Da bi mogel te rastline kljubovati borbi, ki jo vodi proti njim poljedelstvo, so si ustvarili celo vrsto pripomočkov tako, da so zelo trpežne. Med take pripomočke prištevamo v prvi vrsti lastnost pretežne večine teh rastlin, da ne vzklije vse skratu, temveč posamezne skupine po vrsti. Seme ene vrste plevela ne vzklije naenkrat, kakor pri žitu ali krompirju, temveč v presledkih. Recimo da vzklije 20—30 % semen danes; čez nekaj časa, čez nekaj tednov ali celo mesecev vzklije drugih 20—30 % itd. Na ta način ni mogoče pokončati vsega plevela, ker se vedno dogaja, da kmetice oplevajo njivo, misleč, da bo žito ali sočivje odslej čisto, pa se kmalu pojavi nov plevel. Nekatere vrste plevela imajo tudi to lastnost, da obdrži njihovo seme klce leta in leta. In ko je poljedelec že prepričan, da na njivi ni več plevela, se naenkrat pojavi v izobilju in uniči vse polje. Ta pojav je vzbudil med poljedelci domnevo, da se lahko žito in druge koristne rastline spremenijo v plevel. Mnogi nepoučeni kmetje menijo, da je taki spremembi posebno podvržen oves. V resnici se to nikoli ne zgodi in njiva, na kateri se je pojavilo nepričakovano mnogo plevela, je bila polna semena tega škodljivca, ki so ležala v zemlji leta in leta, ne da bi vzkliili. Napačno je tudi mnenje, da se lahko spremeni navaden oves v takozvani divji oves. V ugodnih razmerah je plevel naenkrat pokril vse polje in kmetovalec, ki ni pričakoval tega, misli, da se je dober oves pokvaril ali spremenil.

Za plevel je posebno važno stanje žita. Če podnebje in vreme ne ugodno, postane zrnje slabo in malo trpežno. Tako zrnje se ne more razvijati z vso energijo in plevel jo pogosto zaduši. Ni čudo, da lahko plevel uniči žito in sočivje celo tedaj, če vzklije le en del vsega semena, ki leži v zemlji. Močrami pomisli, da je produktivnost teh škodljivcev glede semena pogosto kolosalna. Nekateri učenjaki so izračunali, da zraste na eni bilki divjega maka 50.000 zrn, na bilkah druge vrste plevela pa celo po 64.000 zrn. Vrsta takozvane Sisymbrium Sophia, plevela, ki ga srečamo pri nas zelo pogosto, rodi na vsaki bilki 730.000 zrn. Čim drobnejše je seme, tem več ga rastlina obrodí. Isto velja tudi za koristne rastline. Med njimi ima n. pr. najdrobnejše seme tabak. In tako vidimo, da obrodí vsako steblo tabaka okrog 360.000 zrn. Vrtni mak obrodí okrog 120.000 zrn. Toda plevel visoko nadkriljuje v tem oziru vse druge rastline.

Druge prednosti, ki jo ima plevel pred koristnimi rastlinami, je ta, da je seme zelo dolgo sposobno pogoniti klce. Dočim pretežna večina žita in sočivja izgubi to sposobnost že v drugem ali tretjem letu, jo ohrani seme plevela leta in leta. Neki nemški profesor je našel seme plevela, ki je ležalo v posodi 50 let, pa je vendar vzkliilo. Seme divje rpe leži lahko 20 let, ne da bi se pokvarilo, t. j. da bi ne moglo vzkliiti. Na ta način nahajamo v zemlji na vsaki njivi ogromno zalogo semena raznih vrst plevela, ki vedno ogrožajo žito in druge rastline in ki ga lahko primerjamo sovražniku, skritemu v zasedi.

Druge vrste škodljivih rastlin so se razvile v drugi smeri. Te se množe s pomočjo podzemnih organov-korenin. Tudi ta plevel je zelo trpežen. Narava sama je poskrbela, da lahko kljubuje svojim sovražnikom. Tako so pozkušali s blakom, ki ga niso mogli zatreti, dasi so bile njegove korenine v zemlji 19 tednov brez zraka. Zakopali so ga v globoko jamo, pokrili z debelo plastjo prsti, ki ni propuščala zraka, pa ni nič pomagalo. Čez 19 tednov je zopet zrastle. Korenine služijo plevelu za to, da se ohrani v zemlji in da lahko požene bilke. Večkrat moramo porezati zelene korenine in stebila, če hočemo priti plevelu na živce. Tako je neki botanik porazil 18-krat osat do korenine in šele po preteku 19% tedna niso mogle korenine več pogoniti novih stebel. Ko je odrežal osat samo 1 cm nad zemljo, ga ni mogel zatreti 3 mesece, dasi ga je porazil 26-krat. Jasno je torej, kako ogromne zaloge redilnih snovi so nakočile te rastline pod zemljo in kako trpežne so v borbi s človekom.

Mnoge vrste plevela imajo tudi to lastnost, da nakopičijo mnogo redilnih snovi na račun koristnih rastlin. Tako je n. pr. znani bolgarski učenjak dr. Nikolov dognal, da požre takozvana predilnica (cusento), ta največji sov-

ražnik lucerne in detelje, 15,4 % fosforne kisline, ki jo pozneje poljedelec s pepelom, da pognoji deteljo ali lucerno. Ta rastlina je torej obenem tudi velik parazit, ker požira to, kar je namenjeno drugim rastlinam. Nenavadna je tudi sposobnost mnogih vrst plevela, čijih seme je po velikosti enako semenu žita, tako da jih širi nehoti sam kmetovalec. Tako si je n. pr. seme maka in jagodnjaka (Bilsenkraut, hyoscyamus) po velikosti tako podobno, da ju ne more ločiti nobeno sito. Isto velja tudi za razne druge vrste plevela.

Že iz omenjenega je jasno razvidno, kako nenavadna je trpežnost plevela. To svojstvo daje plevelu moč, da neprestano ogrožajo žito in druge rastline, da jih časih popolnoma uniči in da je torej velik škodljivec poljedelstva, ki ga je treba zatirati.

HIGIJENSKA RAZSTAVA V LJUBLJANI.

Inšpektor ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani priredi na letošnjem velesejmu v Ljubljani s prijaznim dovoljenjem ravnateljstva in upravnega sveta Ljubljanskega velesejma higijensko razstavo, ki se nameni v dva razstavna paviljona. Paviljon na sta dve zložitvi Dockerjevi baraki, namenjeni za higijensko službo, epidemske bolnice in podobno. Vsak paviljon pokriva ploskev 75 m² ter se postavi in zloži v dveh dneh. Razstave se udeležijo različni zdravstveni zavodi in institucije na ozemlju Slovenije, kakor higijenski zavod v Ljubljani, brezplačni zdravniški ambulatorij v Mariboru, zavod za socialno higijensko zaščito dece v Ljubljani, bakteriološka stanica v Ljubljani, zdravilišče za bolne na pljučih v Topolšici, protituberkuloza na liga v Mariboru, bolnica za ženske v Ljubljani, kirurški oddelki splošne bolnice v Mariboru, rentgenološki zavod v Ljubljani, mesto Ljubljana, okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, zdravilišče v Rogaški Slatini in društvo za gojitve treznosti v Ljubljani. Razstavni predmeti bodo zelo zanimivi in poučni kakor za laika tako tudi za strokovnjaka, ker je obdelanega mnogo dozdaj še neobjavljenega materiala. Deloval bo na razstavi tudi rentgen-aparat. Razstavni paviljon N bo prirejen za zdravstvena predavanja s spremljevanjem kinematografskih slik in se bodo kazali najnovejši zdravstveni filmi. Razstava bo odprta do 15. septembra, tako da jo bo moglo obiskati tudi občinstvo, ki bi bilo zadržano obiskati velesejem — predvsem naše dijaštvo.

—g Letošnja vinska letina kaže siko. raj po celi štajerski zelo slabo. Povprečno je ostalo na trtah komaj ena petina prvotnih nastavkov, vse druge je pobrala strupena rosa, ponekod pa še toča. Le tisti posestniki, ki so mogli po vsakem dežju znova škropiti, imajo boljšo nasade. Toda to je bilo težko in drago, ker smo imeli malone vsaki drugi ali tretji dan dež. Edino ameriški divjaki (izabela, smarnica in pesjan) kažejo dobro, toda ti prideki ne veljajo dosti za prodajo. Lanskega pridelka je le še malo a lastniki, ako niso primorani, ne prodajo radi z ozirom na slabe izvide jeseni. Pač pa je v ljutomerskem okraju še precej letnika 1922, ki pa je kisel.

—g Cel vlak kmetijskih strojev name. njen v Rusijo, je odšel iz Čehoslovaške. Stroje dobe tamkajšnji čehoslovaški kolonisti. Vlak tvori 40 vagonov in stroji so vredni 3 milijone Kč. Izvestija poročajo, da prihaja ruski severozapadni trgovski zbornik vprašanja velikih čehoslovaških trgov, ki bi rade zgradile v Rusiji tovarne za razne predmete iz stekla.

—g O gospodarski politiki Čehoslovaške. Ameriški svetovni strokovni list »Bankers Magazine« prinaša v svojih junijevih številki jako informativno in skrbno izdelan članek o čehoslovaški gospodarski in finančni situaciji iz peresa Pavla Eingiga, doktorja političnih in gospodarskih ved v Parizu ter inozemskega poročevalca angleškega časopisa »Financial News« v Londonu. Članek obsega informacije o vseh panogah čehoslovskega gospodarstva življenja, zlasti pa o poljedelstvu, industriji, prometu, bančništvu, javnih financah, inozemski trgovini ter o finančni politiki Čehoslovaške republike. Vrlo vneto ocenjuje delavnost in pa zasluge dr. Rašina. Splošna ocena pisateljeva se glasi v tem smislu, da je gospodarski sistem CSR zdrav in da kažejo Čehoslovaki v vseh področjih veliko življensko sposobnost. Na koncu članka pa poziva Američane, da bi se bolje seznanili z gospodarskimi odnosi v Čehoslovaški.

—g Francoska pristanišča se otvorijo nemakim brodom v najkrajšem času. To zadevna naredba se pričakuje te dni.

—g Dobave mleka. V pisarni stalne vojne bolnice v Ljubljani se bo sklenila dne 14. avgusta t. l. direktna pogodba za dobavo mleka (dnevno 65—70 litrov). Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Nov belgijski jeklarski trust. In Bruslja poročajo, da se je dosegel med producenti jekla v Belgiji sporazum, tako da se belgijska jeklarska podjetja združijo v velik trust, kateremu je temelj interesna pogodba.

—g Semen v Libercih. Vsi posetniki sejma v Libercu imajo proti predložitvi sejsmske legitimacije pravico do znižane vožnje na vseh osebnih in brzovalnih (eks. prenosni vlaki izvezeti). Ta ugodnost velja za vse državne in privatne železniške proge v Jugoslaviji 50% od 30. julija do 23. avgusta, v Čehoslovaški 33% od 5. do 19. avgusta t. l. Vse železniške direktorje so bile o tem pravočasno obveščene. Vsakemu posetniku sejma v Libercu je dovoljeno na podlagi sejsmske legitimacije v času od 5. do 19. avgusta t. l. potovati brez vizuma v in iz Čehoslovaške.

—g Obnova pristanišča v Yokohami. Iz Tokia poročajo, da se marljivo obnovljajo pristanišče v Yokohami. Zgradi se večje število skladišč. Pristaniški oddelki so se. daj trikrat tako veliki, kakor pred potresno katastrofo. Potrebno pristaniško brodogradje je že vzpostavljeno. Pred potresom je bilo takih ladij 2838 z 227.000 tonami. Tudi šte. vilo brodogradstev vseh vrst se pomnoži.

Ne po abimo, da je specializirana tovarna mlečna Mirim čokolada!

33276

— OGLASI. (Podatki pri Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani). — Dobava travičnice. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Subotici se vrši 21. avgusta ofertalna licitacija glede dobave travičnice (»Feniksa«). — Dobava spojnice. (Neto). Pri upravi drž. monopolov v Beogradu se vrši 26. avgusta ofertalna licitacija glede dobave 28.000 komadov okroglih spojnic za stroj. — Dobava krušne pšenične moke. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši 18. avgusta t. l. ponovno ofertalna licitacija glede dobave 300.000 kg krušne pšenične moke (tipa 80 %). — Dobava smrkovega platna in papirja, steklenega papirja in karburundum-praška. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Sarajevu se vrši 25. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave večje količine smrkovega platna in papirja, steklenega papirja in karburundum-praška. — Dobava plošne tega železa. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 29. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave plošnega tega železa. — Dobava bandaž za kolesa. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Sarajevu se bo vršila 29. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave bandaž za razna kolesa. — Dobava gramoz in kamenja. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Subotici se bo vršila 29. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave gramoz in kamenja za razširjenje postaje v Brodu. — Dobava trakov in barve za telegraf. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 29. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave trakov in barve za telegraf. — Dobava železa za rešetke. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Sarajevu se bo vršila 18. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave železa za rešetke. — Oddaja stavbnih del. Pri inženirskem oddelku Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 14. avgusta t. l. druga ofertalna licitacija glede oddaje stavbnih del pri ureditvi skladišča za oves. — Dobava grafitnega materiala. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Subotici se bo vršila dne 27. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega grafitnega materiala (lonceve, praška itd.). — Dobava usnjatih jermenov za stroje. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila 27. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave usnjatih jermenov za stroje. — Dobava gasilnih potrebnosti. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu se bo vršila 27. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave cevi, sesalnih idt. za gasilne namene. — Dobava spiralnih svodrov. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Sarajevu se bo vršila 27. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave spiralnih svodrov. — Dobava električnega instalacijskega materiala. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Subotici se bo vršila 27. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave električnega instalacijskega materiala. — Dobava sušna in jasnječih kož. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani se bo vršila dne 27. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave 3200 m temnomodrega sušna in 12700 jagnječjih kož.

—g Dobave. Pri intendanturi Dravske divizijske komande v Ljubljani se bo sklenila dne 11. avgusta t. l. direktna pogodba za dobavo mesa za ljubljansko garnizijo. Intendantura Timočke divizijske oblasti v Zajedaru sprejema ponudbe za dobavo raznega papirja, kuvert itd. Direktorja državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema dne 25. avgusta t. l. ponudbe za dobavo pločevine. — Dne 22. avgusta t. l. se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici ponovna ofertalna licitacija glede oddaje zemeljskih del za razširjanje postaje Behešić. — Dne 2. septembra t. l. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave žag in specialnih nožev ter glede dobave grafitnih loncev in podstavkov; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave 1500 kg varila (Schlaglot) in glede dobave 50.000 kg me. talurističnega koksa; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 425 m³ bukovih drv. — Dne 3. septembra t. l. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave mrež iz železne in medene žice; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave ščetk in čopičev; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave cinkove in pocinkane pločevine ter glede dobave pliša in ripsa; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 600.000 kg premo. ga. — Predmetni oglas s natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono.

SANJSKO DETE.

Ena najsenzacionalnejših razprav, kar se jih je v Angliji vršilo, se je obravnavala pred kratkim v Londonu. Razprava, ki je vzbudila v Angliji ogromno pozornost, je trajala že skoraj dve leti, dokler ni bila končno veljavno zadeva rešena. Dogodek je sledeč:

John Russel, sin bogatega lorda Ampthilla, lastnik obširnih posestev, je tožil svojo ženo Christabelo radi zakonske nezvestote in je zahteval ločitev zakona. Kot vzrok temu je navajal, da njen sin Geoffrey nikakor ne more biti njegov otrok. Sodišče je obravnavalo enega najzagonetnejših slučajev in ni za to izreklo nobene razsodbe. Vršila se je nova obravnava ki je dogajala da John Russel ni otrokov oče. Mrs. Russel je vložila pritožbo na vzklitno sodišča, ki pa je potrdilo prvo razsodbo. Toda užaljena soproga ni odnehal. Vložila je novo pritožbo in sicer topot na zbornico lordov, ki je v Angliji to, kar pri nas stoji sedmorice: najvišje sodišče. Zbornica lordov je razveljavila razsodbo sodišča in izjavila, da je Geoffrey zakonski sin in zakoniti dedič John Russella.

Ta zagonski spor se je obravnaval nad dve leti. Oba John Russel in žena sta pred sodiščem izjavila, da sta pred poroko sklenila in se tudi zavezala, da bosta živela v zakonu kakor brat in sestra. Oba sta prišla, da sta ves čas obljubila držala, in vendar je prišel na svet mali Geoffrey, ki je sicer razveljavil srce svoje matere, obenem zadal hud udarec Johnu Russellu. Vedel je, da ni otrokov oče.

Toda sedaj presenečenja. Mrs. Russel je pred sodiščem izjavila, da je njen soprog zahajal v spanju k njej in da je mali Geoffrey »sanjsko dete«.

Mrs. Russel je med potekom cele obravnave dosledno vztrajala pri svoji trditvi in se popolnoma sama borila proti združenim silam angleškega zakona ter javnosti, da bi dokazala legitimnost svojega otroka in mu zagotovila pravico do dedščine in grobovske naslova.

Tekom razprave so se obravnavale najbolj intimitne stvari zakonskega življenja. John Russel, bled in suh mož, je potomec najodličnejše angleške plemenitaške rodbine, ki jo je s to afero zadel težak udarec.

Mrs. Russel je bila v zakonu napram svojemu možu zelo hladna in apatična; sama je hodila na koncerte in druge prireditve. Ko se je rodilo dete, jo je mož ožil radi nezvestote. Ves čas zakona »ni bil« nikdar žena in je radi tega iz popolnoma umljivih razlogov zanikal svoje očesovstvo.

Na vprašanje, kako more izkazati svojo smelo trditve, je Mrs. Russel odgovorila: »Tega ne morem pojasniti, ker se ne spominjam ničesar o tem. Samo toliko vem, da je John pogosto hodil v spanju. On je tudi oče otroka, ki je tudi pravi naslednik grofovstva; otrok z imenom in ne otrok sramote. Poglejte, da ima mali Geoffrey oči svojega očeta. Sodišče pa je navzlic očitim očem in navzlic temu, da je oče hodil v spanju, zavrnilo trditve Mrs. Russel in izreklo pravdorek, po katerem se malemu »sanjskemu detetu« udruka vsaka pravica do grobovske dedščine. Tudi je sodišče ugodilo možu glede ločitve. Mrs. Russel je nadaljevala boj z oblastmi. Ko so zavrnili njen priziv, je vložila pritožbo na zbornico lordov, ki je po dolgem posvetovanju in razmotrivanju razveljavilo razsodbo ob obeh sodiščih. Mrs. Russel je dobila polno zaščeno, »sanjsko dete« pa je zakoniti naslednik Johna Russella.

PRAVILA O VZORNEM ZAKONSKEM MOŽU.

Neki angleški duhovnik je s prižnice čital pravila, ki jih je sestavil sam in katera bi morali mladeniči podpisati, predno vstopijo v zakon. Pravila vele:

Če hočete, da bo vaša žena ostala vedno tako prikupljiva in vabljiva kot modna razstava, dajte ji dovolj denarja, da se bo lahko kolikor mogoče približala vašemu idealu ženske popolnosti. Bodite z njo ljubeznivi tudi v zakonu kakor ste bili v času zaroke (!) Če nanese slučaj, da morate jesti vodo krompir in prismojeno pečeno, ko jejte s smehljajem na ustih. Nikdar ne ne smete izgovarjati s tem, da hvalite svojo mater, kako izvrstno je znala kuhati. Ne razmotrivajte z ženo težkih problemov. Pomislite, da je že od narave neločljiva. Ne uganjajte sitnosti in zatirajte jo s despotizmom. Kadar pridete domov, obestite klobočnik in površnik na kljuko in če kadite, vrzite razbljene vžigalice in cigaretni ogorak v pepelnik.

Pridiraj se sicer navedel še par primerov in pravil, ki so pa brezomenbna. Zanimivo je samo, da dosedaj še ni prečital pravil o vzornih zakonskih ženah...

Neki drugi londonski list pa prinaša pod naslovom »Kako osrečiš svojo ženo« tole priporočilo: Prižadevaj si vedno ugaja, jati svoji ženi po poroki, kakor pred njo. Pomisli, da je novo življenje za ženo popoln preokret njenih misli in navad. Imej potrpljenje z njo. — Reci ji ob vsaki priliki, da jo imaš rad. Sicer ve to sama vendar rada sliši. — Bodí pozoren v malenkostih. Ena sama cvetka ti lahko osladi življenje. Prenašaj mirno njene solze. Možje morajo delati, žene pa morajo jokati. — Vedno moraš dopovedati, da je edina ženska, ki jo ljubiš in ki si jo ljubil (čeprav ni res!) Postopaj z njo kakor s tovarišem ali prijateljem, toda ne pozabi nikoli, da je predvsem ženska, ki potrebuje tvoje podpore in pomoči.

SANJE HELENE KELLER.

Helen Keller, mlada Američanka, ki je znala premagati ovire, katere sta stavila slepota in gluhost njejemu duševno, mu razvoju, je pridobila v »Century Magazine« zanimiv opis svojega sanjskega življenja. Tu poroča o najčudovitejših dogodkih, ki jih je doživela v sanjah, o plavalu nad oblaki, o potovanju po tujih deželah, v katerih v resnici nikdar ni bila, o

občevanju z ljudstvi, katerih jezika ni nikdar čula, a jih je vseeno razumela. Vživi se v sredino francoske revolucije, v najbolj krvave prizore indijske ustaje ali v strahoto pogroma in tidi ruske vojake, ki masakrirajo Jude. V splošnem nam opisuje in pojasnjuje to stanje tako: Mogoče so to odsevi daljnih detinskih dni, ki jih opaža moj duh pod kopreno spanja. Čujem šumenje voda. Često se mi v sanjah prikaže čudezna luč. Kakšen sij, kakšna lepota! Gledam in strmim, dokler ne izigne. Kadar bedim, sta mi vonj in tip voditelja in tolača. V spanju nikdar ne tipam. Nihče me ne vodi. Varno in neovirano hodim po najbolj obljubljenih cestah in uživam neodvisnost, ki je sicer ne pozna moje telesno bitje. Moj duh je neodvisen od čutil. Dasi tudi samo v spanju: srečna sem, da to doživljam, zakaj moja duša razprostere krila in se radostno združuje z množino srečnih bitij, ki žive onkraj tipanja... Nemara občutim močnejše kot drugi sorodnost med resničnim svetom in svetom sanj, zakaj preden so me jeli učiti misliti, sem živela v nekakih večnih sanjah. Priporočevanje sorodnikov in prijateljev, ki so me videli vsak dan, je edino, kar vem o onih temnih otroških letih. Čisto telesni čini leganja spat in vstajanja sta edina mejnika, ki sta takrat povsem zunanje ločila resničnost od sanj.

DOHODKI RANKE V MONTE CARLU.

Kako je v Monte Carlu? Toliko se žuje o tem glasovitim mestecu, vendar malokdo ve, da je tu središče sveta za hazardne igre in kockanje. Kocka se dnevno od 10. dopoldne do 2. ure zjutraj. V sami kockarni je nad 4000 uslužbencev, deloma tudi detektivov in uradnikov. Zanimivo je, da državljanji Monte Carla, t. j. države Monaco, smejo kockati. Kockarnica ima nad 200 milijonov letnih dohodkov. Letos je posetilo Monte Carlo zlasti mnogo starih dam, večinoma že nad 70 let starih in kockajo za žive in mrtve. Povprečno se računa, da v Monte Carlu vsakih 15 dni izvrši kak igralce samomor, ker je izgubil vse premoženje.

SARDON IN ČEVJAR.

Sardoun je, ko je bil še mlad mož, ne poznal in nepriznan običajno taval po parizkih ulicah, da bi vnočil svoje rokopise. Hkrati se je ponujal za učitelja literature, ura 40 sous. Obleden je bil kot ubog dijak, imel pa je vedno dobro obutve. Vzrok temu je bil, da je našel bodoči avtor »Cy prienne« človekoljubnega in dalekovidnega čevljarja, ki mu je otvoril neomejen kredit. »Nekega dne«, pripoveduje Sardoun gledališkemu igralcu Bertonu, »je v mojo sobico nenadoma vstopil moj čevljar. Prilpil sem se na mučen prizor, zakaj dolžan sem mu bil še za svoje zadnje čevlje. Pa ni bilo nič hudega. Vrli mož je ravnodušno postal predme dva para čevljev. Ko sem jih začudeno ogledoval, zakaj čevljev nisem naročil, dasi sem jih že nujno potreboval, mi je dejal: »Že dolgo nisem imel časti, da bi vas videl. Mislim, da vas zato ni k me, ni, ker ste mi še nekaj dolžni. Vendar go, tovo potrebujete čevlje. Tu jih imate! En par je močan ima debele podplate, drugi pa je iz najboljšega lakastega usnja. S temi čevlji morete iti v družbo. Pridem včasih pogledat, ali so še dobri, in ako bo tveš, vam prinesem nove obutve. Radi plačila se ne vznemirjajte. Vi ste mož, ki ima bodočnost, to sem takoj opazil na vas. Boste plačali, kadar vam bo šlo dobro. Da pa se to doseže, je treba pošteno tekati okoli: slabo obut človek ne pride nikamor!«

Mnogo let je preteklo, preden je mogel Sardoun poravnati račun. Ko pa je prišel zaželeni uspeh, je dolgoval svojemu dobrodušnemu dobavitelju 1200 frankov. »In priznanje«, je pristavil Sardoun s finim nasmehom.

Drobiž.

* Frank Wedekindova izpoved. V hiši znanega berlinskega političnega feltonista se nahaja »beležnik izpovedi«, v katerega je pri neki priliki tudi slavni nemški pesnik Wedekind napisal sledečo izpoved: Najljubša lastnost pri možu: temperament, energija. Najdražja lastnost pri ženi: modrost. Moja ideja o sreči: Izrabiti se po svojih sposobnostih. Najbolj okreten: v lajanju. Kje najbolj neroden? V resnicoljublju. Katera veda najljubša: verstvo. Katera umetnost: Michel Angelo, Tizian, Rubens, Makart. Katera družba najdražja: priprosto vesela družba. Nepremagljivo nasprotje: igračkanje na klavirju. Najljubši pisatelj: Schiller. Najljubši kompozitor: Beethoven. Najljubši instrument: godalni kvartet. Naj omlinjeni junak v poeziji: Rihard III. Isti v zgodovini: Aleksander Veliki. Najljubša barva: rdeča. Najljubša cvetka: kala. Najljubša jed: riba, perutnina, zelena solata. Najljubša pijača: lahko poljsko vino. Najljubše ime: Tili. Najlepši šport: igranje v gledališču. Najlepša igra: igra s svetom. Kako živim? Slabo. Tvoj temperament: melanolik. Tvoja glavna smučajna črta: upam: trma. Moto: 2x2=4.

* Sovjetske oblasti so v Minsku obso. dle 5 Poljakov na smrt. Žrtve so zvezali s bodečo žico, jih zvalili do odprtega groba ter jih nato postrelili. Ustreljene Poljake so uradniški pokopali, dasi so nekateri še živeli. Grozodejstvo se je dogodilo v prisotnosti visokih sovjetskih funkcionarjev.

— Higijenska razstava na Dunaju se otvori prihodnjega spomladi. Priredi jo državni urad za javno zdravje in mestna občina. Udeležba se razstave tudi številni tujanstvi. Razstavi se pridruži pregled dragocenih industrijskih izdelkov.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Fedor Ljubov:

Zverji.

(Dalje.)

Boljševiki so prišli zjutraj tako okrog šestih.

S Fedorom sva bila še v postelji, ko so potrkali s kopitom na vrata naše vile.

Fedor je planil pokoncu, so že tu.

S temi besedami je hotel zgrabiti svoj samokres. Nisem mu samo odsvetovala, ne, zaklinjala sem ga, za božjo voljo sem ga prosila, naj nikar ne stori tega. Saj sem vendar uvidela, da je bil v tistem hipu brez pomena vsak odpor... on pa, ki me je vedno ubogal... Saj veste...

Vem, Tatjana Vasiljevna!

Uklonil se je... Bilo bi morebiti bolje, če bi bil ustrelil najprej mene, potem pa še sebe, predno so prišli boljševiki po stopnicah gor. Kolikokrat sem razmišljala te tedne o tem, tu v hiši Veličko.

Kaj se je zgodilo, Tatjana Vasiljevna.

Čakaite... Vse vam povem.

Nisva bila še na pol oblečena, ko so že stali štirje vojaki v sobi.

Fedor Ivanovič se je spozabil. Saj ste ga poznali in veste, kako globoko je sovražil že od prvih dni boljševike kot ugonobitelje vse umetnosti in kulture.

Vsekako. Udarci s kopitom je bil odgovor, ko je Fedor Ivanovič zabrusil tem ljudem v obraz »svinje«.

Obležal je v krvi na tleh in se ni več ganil. Nisem mu mogla pomagati, zakaj bila sem že zvezana.

Kaj so počenjali boljševiki, nisem videla, dasi so vso vilo izpraznili in ponesnažili, omarico v steni, ki so jo takoj našli, in vse... vse... kajti nisem odvrnila pogleda od Fedora Ivanoviča ter sem neprestano mislila, da mora vendar izkrevetati, če še ni umrl.

Ali ni bil že mrtev?

Prepričana sem, da je ostal Fedor Ivanovič takrat živ. Zakaj, tega seveda ne vem. To je glas mojega čustva. Tatjana Bagova je umolknila in buljila tópo predse.

Prosim dalje, sem ji prigovarjal.

Ker ste me posetili tu, vam lahko povem tudi vse drugo:

Bila sem le napol oblečena. Eden rdečih gardistov me je vrgel vpricho krvavečega Fedora Ivanoviča na posteljo, ki je bila dolga leta najino skupno ležišče v sreči in nesreči, in me je hotel posiliti.

Razpraskala sem mu obraz in stisnila obe noge skupaj, kakor bi bile žlezne.

Mačka, je zaškripal med zobmi, strupena mačka, le počakaj, te že ukrotimo. In tako sem odšla s štirimi vojaki kot ujetnica, ki se je uprla volji suverena ruskega naroda, na dolgo pot iz Gatčine v Petrograd.

Še pet ali šestkrat so me poskusili boljševiki spotoma posiliti. Ni se jim posrečilo. Vsak poskus se je razbil ob moji železni volji.

A Fedor Ivanovič?

Zdi se mi, da je obležal nezavesten, vendar pa ne mrtev v vili. Ko so boljševiki vse pokradli, se niso več brigali zanj.

Zdaj pa si oglejte dobro to sobo... Peter Pavlovič.

Ugodil sem Tatjanini zahtevi, dasi mi ni šlo v glavo, kaj prav za prav hoče s tem, in mi je bil ta ogled skrajno mu-

čen, ker je imela ta soba vse potrebščine vlačuge.

Ali ne opazite nič posebnega, Peter Pavlovič?

Odgovoril sem »ne«, dasi bi bil prav tako lahko tudi rekel:

Marsikaj, Tatjana Vasiljevna, kar bi pri vas kot pošteni ženski poprej zaman iskal.

Še enkrat sem si zelo natančno ogledal to sobo, dočim je Tatjana malomarno pripomnila:

Takoj so me namreč izročili v tej hiši Veličko, Peter Pavlovič.

Prav zares ne vidim nič posebnega, Tatjana Vasiljevna, sem odgovoril.

Tudi železnega kavlija pri tleh, za vrati?

Ker ste mi ga pokazali... vsekako.

Vzlic vsemu, kar se je zgodilo v Gatčini, sem bila lačna, Peter Pavlovič, ko sem končno prispela v to hišo. Mi smo zdaj v Rusiji vedno lačni, saj veste.

Brez dvoma, Tatjana Vasiljevna sem pritrdil.

Ej... ej...

Seveda, ej, ej... Prav nič slabega... sama žolca... slanki... usolje-

no meso... sardele... celo kaviar... Požirala sem vse to kakor brezumna, ko je bila ta reč končana, sem naenkrat opazila: Sama sem bila v tej sobi. Vidi-tamle pri vratih električni zvonec. Tja sem hotela, da bi komurkoli pozvonila... samo ena beseda mi je šila iz ust... Peter Pavlovič... nič več beseda la k o t a, ki smo je bili vajeni vsi že več tednov, marveč druga, voda, kajti bila sem strašno žejna.

Toda, kaj je bilo to?! Nisem mogla do vrat.

In zdajci sem opazila... ta železpi, v steno zabiti kavelj in verigo, na katero so me priklenili. Oklepala je gleženi moje desne noge. Skrivaj so napravili vse to, med tem ko sem hlastno jedla.

Prvi hip mi je bilo, kakor da me je zadel kap. Potem sem začela plakati. Končno sem zatulila kakor zver. Živa duša se ni brigala za to... in kar...

In kar... Tatjana Vasiljevna?

Kar sem zagledala sredi mize pomarančo... na krožniku... mož je bil pripravljen, da jo olupim... prava pomaranča, kakršnih nismo mogli najti v vsem Petrogradu že več let.

(Konec prihodnjic.)

Zahvala.

5026

Ob prebrdki izgubi naše matere, stare matere in tašče, gospe

Marije Tome

posesnice in gostilničarke

izrekamo iskreno zahvalo vsem za presrečne dokaze sočutja in obile izraze sožalja.

Ztasti se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vencev ter častnega spremstva Čitalnici in požarni brambi v Sp. Šiški, sploh pa vsem, kateri so v tako polnem številu počastili blagopokojnico na njeni poslednji poti.

Sp. Šiška, dne 5. avgusta 1924.

Žalujoči ostali.

Aranžer

z večletno prakso, ki aranžira tudi na mednarodnih velesejnih, išče aranžerska dela za IV. Ljub. velesej. Cenj. po-nudbe pod »Perfektni aranžer« 4827* na upravo Slov. Naroda.

Parfume in kolinske vode na tožo znamke

La Fleur de France

priporoča

Parfumerija „Strmol“ Ljubljana, Pod Trančo 1

IMATE LI KURJA OČESA? potem uporabljajte **CLAVEN**!

Ime „Claven“ je zakonito zavarovano! „Claven“ je mast (torej nobena tekočina ali obliž), katere ta-kaj po prvem mazanju bolešine ublaži in po 6 dneh kurja očesa, žulje, trdo kožo itd. popolnoma in brez bolečin, s koreninami odstrani!

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah, a kjer bi tega ne bilo, se prosijo, obrniti se naravnost na proizvajatelja:

Lekarna in kosmet. laboratorij **Mr. M. Hrtnjak**, Sušak (Hrvaško). 5014

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Službe

Zlatarski vajenec so takoj sprejme. — Lud. Cerne, Ljubljana, Wolfova ulica 3. 4926

Izurjena šivilja gre šivat na dom. Sprejme delo tudi na dom. — Ponudbe pod »Izurjena 5027* na upravo Slovenskega Naroda«.

Strojnik! Išče se izurjen, samostojen strojnik za takoj. — Ponudbe je poslati na naslov: Ivan Furlan, parna žaga, Logatec. 4969

Samostojna gospa, večja vseh pisarniških del — išče za čimprej pri-mernega mesta. — Ponudbe pod »Eksistenca 5011* na upravo Slovenskega Naroda«.

Žagovodja! Strokovnjak z daljšo prak-so žagarskih, gozdnih in odpremnih poslov — želi premeniti mesto v kako večje podjetje. Ponudbe pod »Strokovnjak/4949* na upravo Slovenskega Naroda«.

Izobražena vzgojiteljica, starejša moč (vpokojena učiteljica) se sprejme k trem fantkom 5, 7, 9 let starim. — Pogoji: znanje slovenščine, nemščine ter event. tudi francoščine in pouk klavirja. Nastop takoj ali 15. avgusta t. l. — Pismene ponudbe z za-htevo plače je nasloviti na upravo Slovenskega Naroda pod »Izobražena vzgojiteljica/4962*.

Trg. potnik

išče zastopstvo za Ljubljanski velesej, za katero trdijo, da je tudi kas-neje potoval. — Cenj. ponudbe pod »Trgovski potnik/5016* na upravo Slovenskega Naroda«.

Prodajalko

prav dobro, zanesljivo moč, ki je poštna, marljiva in samostojna — se sprejme. Stanovanje in hrana v hiši. Nastop takoj. Ponudbe s priporočili in sliko je poslati na naslov: Trgovina delikates, Zagor, Zagreb Nikoličeva ulica 12. 4957

Prodaj

Osební avto, štirisedežen, v najboljšem stanju, se ceno proda. — Jos. Puh, Gradaška ulica št. 22. 4802

Dve kolesi

»Bianchi« in »Peugeot«, skoro novi, naprodaj. — Naslov pove uprava »Sloven-skega Naroda«. 5012

Zapravljivček

lahak, z dvema sedežema — prodam. Cena po do-govoru. — Ivan Lah, kovač, Lesce. 5021

Kupim

Kupim srednjeveliko trgovino kakršnekolik stroke v mestu ali na deželi. — Ponudbe z natančnimi podatki na upravo Slovenskega Naroda pod »Univerzum/4960«.

Srebro

zlato v kosih in v kovah nem denarju ter platino kupujem in plačam najvišje cene. — Sinčić, Rijeka (Fiume), Via Garibaldi 30. 4890

Stanovanja

Naslovi dijaških stanovanj se dobe pri g. Likar, Poljanska cesta 87 (vila Bergman). 5023

Na Bledu

se vzame v najem stanovanje iz kuhinje in 2 do 3 sob — za stalno ali čez zimo. — Ponudbe pod »Bled/5015* na upravo Slovenskega Naroda«.

Stanovanje

1-2 sob in kuhinje — v mestu ali okolici se išče proti dobri nagradi. — Ponudbe pod »Nagrada 5013* na upravo Slovenskega Naroda«.

Oporemljeno sobo

snazno, po možnosti z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom — išče uradnica. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Snažno/4968*.

Čokali

2 pisarniški sobi v sredini mesta se odda s 1. septembrom t. l. Lift, centralna kurjava, električna razsvetljava in telefon na razpolago. — Ponudbe pod »Priložnost 5010* na upravo Slovenskega Naroda«.

Skladišče

v bližini glavnega kola-dvora iščem v najem za takoj. — Ponudbe pod »Suho skladišče/4938* na upravo »Slov. Naroda«.

Trgovski lokal

na prometni cesti v Ljubljani — se išče za takoj. — Ponudbe pod »Avgust 4953* na upravo Slovenskega Naroda«.

Iščem lokal

v Ljubljani za trgovino na drobno. Vzemem tudi sobo, ki je v pritličju na prometni cesti v sredini mesta. Plačam nagrado. Predelam proti kontraktu in najemni na lastne stroške. — Ponudbe pod »Lokal 1/5009* na upravo »Slov. Naroda«.

Nepremičnine

Posestvo v bližini Skofje Loke se proda ali odda v najem. — Pojasnila daje Splošno kreditno društvo v Ljubljani, Aleksandrova cesta. 4967

Proda se hiša

v mestu z lokalom ter prostori za delavnico ali za manjše tovarniško podjetje. Tudi stanovanj kupcu na razpolago. — Cenj. ponudbe pod »Trgovska hiša/5006* na upravo »Slov. Naroda«.

Paviljon

zidan, na veseličnem prostoru Ljubljanskega vele-sejma — se proda z inventarjem vred ali odda v najem pod ugodnimi pogoji. — Vprašati pri vratarju hotela »Slon« v Ljubljani. 5020

Novo trinad-stropno hišo

moderno zidano, z devetimi stanovanji v Mariboru, v sredini mesta — ugodno prodam. — Ponudbe pod »Hiša Maribor/4939* na upravo »Sloven-skega Naroda«.

Razno

Družabnik se sprejme v tovarniško podjetje. Kapital 55.000 Din. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5024

Letošnji med

fin, točen, čist, iz domačega čebelnaka — se dobi v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 14. Cena zmerna! 4924

Vsakovrstna ročna dela

vzemem v komisijko razprodajo v moji žil-jalki na Bledu. — Naročila je poslati na »Ate-lje ročnih del« — Nika Ziper, Kranj. Telefon št. 31. 3774

Državno koncesionirano

zasebno učilišče za steno-grafijo in stroje-pisje **Josina Christof** v Ljubljani vpisuje za šolsko leto 1924/25 še ves mesec avgust na Domo-branski cesti 7. Vpisnina 10 Din, mesečna šolnina 100 Din. — Najcenejši in najboljši obiskani zasebni učni zavod. 5019

Insertati v

»Malih oglasih« imajo neoporečno velik uspeh v »Slov. Narodu«.

V manjšem, odličnem mestu Slovenije se proda

vila

v sredini mesta zelo ugodno. — Resni reflektantje naj pošljejo svoje naslove upravi Slovenskega Naroda.

Vse vrste reklamnih napisov za Ljubljanski velesej bodisi na zunanji ograji ali v notranjih prostorih dobavljajo se vedno 32 T

PRISTOU & BRICELJ

Aleksandrova c. 1 — Ljubljana — Selenbugova ul. 6 širokovno izučena specialista za črkoslikarstvo in vseh panogah te stroke. SPECIALITETA: slikenje napisne firme, slikanje državnih in drugih grobov po predpisih. — Izvršitev od najenostavnejšega do najpreznejšega modernega sloga. — Naročila za Ljubljanski velesej prosimo pravočasno, da nam bo mogoče jih pravočasno dobaviti. Ustanovljeno 1903. Telefon 908.

Posetite

od 15.—25. avg.

IV. VZORČNI VELESEJ

V LJUBLJANI

NAJUGODNEJŠA PRILIKA

za nakup vsakovrstne najbolje in najcenejše robe tu in inozemstva.

Velesejske legitimacije se prodajajo v de-narnih zavodih vseh mest in dajejo pravo na 50 % znižano vožnjo

tudi na brzovlakih (razen S. O. E. in br. 3, 6).

PRIRODNE KRASOTE SLOVENIJE.

STANOVANJA PRESKRBLJENA.

PAPIR

KUVERTE

VIZITKE

PRIPOROČA

NARODNA KNJIGARNA

LJUBLJANA — PREŠERNOVA ULICA št. 7

CLAUDE FARRERE:

CIVILIZIRANCI

v prevodu Mirana Jarca, tisk in založba „Narodne tiskarne“ v Ljubljani. Knjiga je zbudila v Franciji in po vsem svetu velikansko pozornost, ker je prvi evropski književni roman, ki je na umetniški način razgalil življenje Evropejcev in ljudstva tonkinske kolonije v Vzhodni Aziji. Pisatelj opisuje zablode tamošnjega prebivalstva s pretresujočo resničnostjo. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah. Cena broš. 20 Din.

Najemnik

se išče za planinsko podjetje „Mariborsko kočo“ na Pohorju. Oddaljenost iz Maribora tri ure, 1080 m visoko, 70 oralov zemlje, redi se živina. Oskrbovati treba gostilno, a že bolj hotelsko podjetje, celoletno, poletni letovišče (50 postelj!). Reflektanti morejo biti poročeni, večji gostilničarskega in hotelskega obrata, močnega zdravja, in znati občeati tudi z boljšo publiko. Položiti treba kavčijo. Nastop 1. oktobra 1924. V poštev pridejo le resni in sposobni reflektanti. Ponudbe na naslov načelnika: **Dr. D. Senjor**, okrajni sodnik, Maribor, sodišče soba 22. 5022

Podružnica SPD v Mariboru.

Planinci pozor!

Predno odhajate v planine, ne pozabite na specialni zemljevid, katerega dobite v

NARODNI KNJIGARNI, Ljubljana, Prešernova ulica št. 7.